

UJ KELELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

מורה חדש
(אוי קלט)

תחן ימי בלתי סמלתי בשפה אנגלית
שנה ל"ג
העורך: ד"ר א. מרמון
מחבראי: דוד שן
המערכת והנהלה:
ח'לאביב, רחוב שלזינגר 9

XXII
Fősz. 3
Dr. MARTON
A szerkesztőség és
kiadásért felelős:
SCHUNDEZSÓ
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TEL. AVIV, Schussinger u. 9
Telefon: 29-98

Amerika 7 pontból álló békejavaslatát a Szovjethez

Amerika nem intranszigenz és véleménye sosem visszavonhatatlan — Dean Acheson nagy beszéde a kaliforniai egyetemen

Berkeley, Kalifornia, (AFP). Dean Acheson amerikai külügyminiszter csütörtökön délelőtt nagyhorderejű beszédet tartott a Berkeley városában lévő kaliforniai egyetemen. Diplomáciai körökben már napokkal előbb tudták, hogy ebben a beszédben fogja leszögezni Acheson külügyminiszter az Egyesült Államok politikai vonalát Oroszországgal szemben és ezért érthető módon feszült érdeklődés előzte meg az egész világon ezt a politikai megnyilatkozást. Acheson azzal kezdte beszédét, hogy az Egyesült Államok véleménye szerint meg van a lehetőség arra, hogy megferjen egymás mellett a kommunizmus és a demokratikus államrendszerek a világban, de csak abban az esetben, ha a Szovjetunió békélyesebb magatartást fog tanúsítani a hét legfontosabb függő nemzetközi problémában. Csak a hét pontból álló békeprogram elfogadása teszi lehetővé a hidegháború befejezését. Amerika azonban mindaddig nem kezdhet tárgyalásokba Oroszországgal, amíg a szovjet be nem bizonyítja jószándékait. Az amerikai álláspont egyetlen pontban sem intranszigenz és az USA készen áll résztvenni minden komoly béketörekvés megvalósításában. Amerika nem kíván résztvenni egy nemzetközi hintapolitikában, minthogy semmi jel sem mutat arra, hogy a szovjetvezetők meg fogják változtatni magatartásukat, mindaddig, amíg a szabad világ fejlődése meg nem győzi őket arról, hogy semmi hasznat nem húzhatnak a jelenlegi szétzúzásból.

Mi békét akarunk — mondotta Acheson — de nem minden áron.

A Marshall-terv, az Atlantij és a Rio-paktum éppúgy, mint a katonai segítség programja továbbra is teljes érvényben maradnak. Acheson figyelmeztette hallgatóit, hogy ne reménykedjenek a közel békében. Az a program, amelyet itt kijelöltek — folytatta — nem igéri a menország megvalósítását a földön, de lehetővé teszi, hogy az amerikai kapitalizmus és a szovjet kommunizmus megferjenek egymás mellett. Acheson ezután felsorolta azt a hét pontot, amelynek alapján az amerikai kormány véleménye szerint helyre lehetne állítani a világ békéjét. Ezek a pontok a következők:

1. pont:
Németország, Japán, Ausztria.

Az a tény, hogy a szövetségesek öt évvel a győzelem kivívása után sem tudnak a békefeltételekben megállapodni a legyőzött nemzetekkel kapcsolatban, igen súlyos és nyugtalanító jelenség. Az USA nem fogadhat el olyan bekeményedést, amely a szabad Németországot, Japán és Ausztriát szovjet csatlós-államokká változtatja. Németországgal kapcsolatban — az egyetlen elfogadható megoldás az, hogy ezt az országot újra egye- síteni kell egy szabad választások útján létrejött kormány vezetése alatt, amelyet nemzetközi megfigyelők ellenőriznek. Ausztriának, ennek a szerencsétlen országának politikai és gazdasági függetlenségét aláaknázza az a tény, hogy Oroszország ennek az országnak keleti részében ott tartja csapatait, különböző technikai ürügyek emé- n.

Japannal kapcsolatban is számításba kell venni a szovjetnek a nemzetek érdekeit, nem úgy, ahogy ezt eddig tette a külügyminiszterek tanácsában. A Szovjetunióknak meg kell engednie, hogy az UNO vizsgálóbizottsága belépessenészak-koreába, haza kell engednie a még szibériában visszatartott japán hadifoglyokat és általában tartózkodnia kell attól, hogy aláaknázza Ázsia új államainak erőfeszítéseit, hogy saját vezetőik irányítása mellett maguk oldják meg problémáikat.

2. pont:
A csatlós-államok.

A szovjetnek vissza kell vonnia csapatait és rendőrségi apparátusát az ugynevezett csatlós-államokból. E csapatok jelenléte azt eredményezi, hogy olyanok vezetik ezeket az országokat, akik nem bírnak az illető népek szabadon kifejezésre juttatott kíván- ságait. Acheson hangsúlyozta, hogy a Szovjet- uniók tiszteletben kell tartania a Yal-i egyez- menyét, amely világos határokat tartal-

maz arról, hogy a felszabadított Európában milyen politikai módszerek alkalmaztas- sanak. Acheson kihangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok nem követelik egy meghatározott politikai, vagy gazdasági rendszer bevezetését ezekben a csatlós-államokban, de igen- is követelik, hogy azok a kormányfőrfiak, akik ezen országok élén állnak valóban képvisel- jék népeik többségének igazi érzelmeit. Ennek a helyzetnek a megteremtése semmi- képpen sem veszélyeztetheti a Szovjet biz- tonságát.

3. pont:
Obstrukció az UNO ellen.

Ennél a pontnál Acheson erőlyes hangú felhívást intézett a szovjetvezetőkhoz, hogy hagyjanak fel az Egyesült Nemzetekkel szem- ben követett obstrukciós politikájukkal. A szovjetvezetők meg lehetnek győződve arról, hogy többséget kaphanak az UNO-ban, mi- helyt olyan javaslatokkal jönnek, amelyek valóban a béke érdekeit szolgálják és egy- idejűleg nem ássák alá más nemzetek igazi függetlenségét. Az Egyesült Államok bol- dog lenne, ha a Szovjetet egy ilyen többség kebelében láthatná.

4. pont:
Az atombomba.

Ez a pont appellál a szovjet vezetőkhoz, hogy csatlakozzanak az Egyesült Államok- hoz abban a törekvésben, hogy megtalálják a reálisztikus és hatékony módját az atom- fegyver ellenőrzésének és általában a fegy- verkezés korlátozásának. Ehhez feltétlenül szükséges, hogy a Szovjet megengedje a saját területén is olyan nemzetközi szervek működését, amelyek nincsenek alávetve a Szovjet politikai fennhatóságának. Acheson véleménye szerint lehet majd mozgósítani olyan tudósokat és adminisztratív szakembe- reket, akik meg tudják őrizni függetlensé- güket, mind Amerikával, mind a Szovjettel szemben.

5. pont:
A kommunista propaganda.

A Kremnek tartózkodnia kell attól, hogy felhasználja a szolgálatában álló kommunista propaganda-gépezetet, szubverzív metódusok alkalmazásával, olyan országok megrohaná- sára, amelyekkel Oroszország látszólag ba- rátságos kapcsolatokat tart fenn.

6. pont:
A diplomáciai kar védelme.

A Szovjetnek együtt kell működnie az Egyesült Államokkal abban, hogy a világ összes nemzetének diplomáciai képviselői minden államban „tapintatos és tisztelet- teljes” bánásmódban részesüljenek.

7. pont:
Az amerikaiak nem halálgyárosok.

A szovjetpropagandának tartózkodnia kell attól, hogy az Egyesült Államokat, mint az új világháború tervszerű előkészítőit és tudat- os halálgyárosokat állítsa be. A szovjetve- zetők jól tudják, milyen messze áll az Egye- sült Államok politikai filozófiájától az ag- reszív háború gondolata és végül meg kell engedniök, hogy más országok eszméi és emberei is belépessenek Oroszországba. E hét pont felsorolása után Acheson külügyminiszter újból hangsúlyozta, hogy Amerika mindig kész volt és készen áll a jövőben is, hogy részt vegyen minden erő- feszítésben, amely a béke megvalósítására irányul.

Amerika álláspontja egyáltalán nem in- transzigenz, Amerika véleménye sohasem visszavonhatatlan és Amerika magatar- tása soha sem fog a béke útjában állni. Amire ma szükség van — fejezte be beszé- döt Acheson — nem szavak, hanem kézzel- fogható bizonyítékok, arról a szándékról, hogy megoldjuk az azonnali problémákat és eltávolítsuk az utból azokat a feszültsége- ket, amelyek a két országot egymástól el- választják.

Aba Even: Jeruzsálem nem bir létezni a zsidó állam nélkül

Irák és Szíria megbizottja náciizmussal vádolta Izráelt — Aba Even erőlyesen tiltakozott az ellen, hogy az elnök megengedte a zsidó állam sértését

Genf (STA és UP). — Aba Even, Iz- ráel UNO-főmegbizottja, csütörtökön nagy beszédben ismertette a Kezességi Tanács előtt az izraeli kormány véle- ményét a jeruzsálemi kérdésben. Ha Jeruzsálemet különálló nemzetközi terü- lletté változtatják — mondotta Even — gazdasági katasztrófát zudítanak a vá- rosra. Izráel delegációja eddig nem vett részt a Jeruzsálem internacionalizálási státusáról folytatott vitában, csak azt figyelte, hogy a Tanács erőfeszítéseket tesz a jelenleg fennálló politikai és ad- ministratív intézmények lerombolása-

ra. A Tanács az összlakosság által meg- választott hatósági fórumok helyébe külső autoritativ hatalmat akar ráoktro- jálni a városra. A státusnak az a része, amely a város gazdasági ügyeiről intéz- kedik, ékes bizonyítéka annak, hogy mennyire híjján van a realitásnak az az ötlet, amely Jeruzsálemet különálló nemzetközi területté akarja változtatni.

Jeruzsálem a zsidó államból él

Aba Even bejelentette, hogy a zsidó Jeruzsálem jelenleg 108 ezer lelket szám- lál, ennek legalább 76 százaléka direkt,

vagy indirekt úton a zsidó államból él. A zsidó állam költségvetéséből Jeruzsá- lem több mint 13 millió dollárt kap. Ezenkívül Jeruzsálem 15 millió dollár- nyi összeget kap városfejlesztési célok- ra és további 5 és félmillió dollárt kap a város a zsidó nemzeti intézmények- től. Jeruzsálem elveszti ezeket a bevételi forrásokat, ha elszakítják a zsidó állam testétől. Az UNO által a város internacionalizálására előirányzott nyolc millió dollár nem elég ahhoz, hogy a

(Folytatás a 12-ik oldalon)

Transzjordánia és Libanon azzal fenyegetőzik, hogy kilép az Arab Ligából

Az egyiptomiak Transzjordániát, a Szíriaiak Libanont, Irak viszont Egyiptomot vádolja Izraelhez való közeledéséért — Kielezödtek az ellentétek az arab államok között

Kajro, (AFP). Az egyiptomi sajtó to- vábbra is részletesen ismerteti az Izráel és Transzjordánia között állítólag létrejött megegyezésről szóló híreket, anélkül azon- ban, hogy állást foglalja a kérdésről kap- csolatban, minthogy az utóbbi napokban a transzjordán hatóságok részéről követke- zetesen cáfolták ezeket a jelentéseket. A legkülönbözőbb forrásokból eredő hírek ál- landó felbukkanása

azt a meggyőződést keltették hivatalos egyiptomi kormánykörökben, valamint az Arab Liga körében, hogy Abdallah való- ban folytatott titkos tárgyalásokat és megegyezésre is jutott.

de egyelőre igyekeznek ezeknek a jelentősé- gét minél kisebbnek feltüntetni.

Transzjordánia éppen olyan „elcsúszott” állam mint Izráel

Egyiptom hivatalos köreiben a helyzetet rendkívül súlyosnak tekintik és úgy hírlik, hogy az Arab Liga, amelynek politikai ta- nácsa március 25-én ül össze, tárgyalni fog- ja az esetleg szükségesnek mutakozó lépé- seket. Kajróban azt mondják, hogy amennyi- ben Transzjordánia valóban megbontotta az arab front egységét és megszegte azokat a kötelezettségeket, amelyeket a Liga többi tagállamaival együtt vállalt, ugyanolyan „el- csúszott államnak” tekintendő, akárcsak Izráel.

Tel-Avivban láto külföldi diplomatik- usok között jelentőséget szentelnek ha-

gyogy az Arab Liga meg ebben a hónap- ban felbomlik.

A Transzjordánia és Izráel között folyó bé- ketárgyalások körüli viharok is hozzájárui- nak az Arab Liga bomlási folyamatának siettetéséhez, emellett azonban az arab ál- lamok egymásközti egyéb ellentétet is job- ban kerülnek most felszínre, mint valaha.

Abdallah válasza az arab államok tiltakozására

Hír szerint az arab államok közötti fe- szültség kedden jutott csúcspontjára, ami- kor Abdallah király válaszolt az arab urai- kodó által hozzáintéztett jegyzékre. Ebben a jegyzékben Egyiptom, Szíria, Libanon és Irak államfői tiltakoztak az ellen, hogy Transzjordánia béketárgyalásokat folytat Izráellel.

Abdallah válaszában azzal vádolja „szö- vetségesed”, hogy propagandát folytat- nak ellene a palesztinai arabság körében. A király azzal fenyegetőzik, ha nem hagy- ják abba ezt az uszítást, Transzjordánia nemcsak, hogy kilép az Arab Ligából, ha- nem az úgy „fegyveres összeütközésekre” is vezethet.

Az egyiptomiak nem jöttek meg Abdallah fenyegetéséitől és a kajrói rádió erőlyesen azt követeli az Arab Ligától, hogy tegyen lépéseket Ab- dallah ellen, megpedig amonai, az Arab Liga tanácsának március 25-én összehí- tülése előtt.

Az egyiptomiak az ócsos arab államok meg-

biztatlából álló küldöttséget akarnak me- nesztetni Abdallah udvarába, hogy személye- sen is beszéljenek vele és megmondják ne- ki, hogy ha nem hagyja abba híjrtjét a zsidókkal, az arabság ellenségének fogják nyilvánítani.

Ez azonban nem az egyetlen konfliktus a Liga körében.

A libanoni miniszterelnök szerdai beszé- dében kijelentette, hogy ha az Arab Liga nem tesz lépéseket Szíria ellen, mert be- szüntetné a gazdasági kapcsolatokat Li- banonnal, Libanon is fog kilépni az Arab Ligából.

Ugyanakkor Irak azzal a váddal illeti az egyiptomi kormányt, hogy míg Abdallah vá- dolja a zsidókkal való közeledéssel, maga is kísérleteket tesz az Izráellel való megegyezésre, Szíria hasonló vádakot emel Li- banon ellen.

Az egyik külföldi állam tel-avivi megbí- zottja diplomaták társaságában azt a meg- jegyzést tette, hogy az Arab Liga március 25-iki ülése egyben ennek az alakulatnak alighanem a temetői szertartása is lesz, Amman (AFP). — Tewfik Abul Huda pasa, transzjordán miniszterelnök és Fawzi el-Mulki hadügyminiszter tegnap látogatást tett Gerald Drew amerikai követnél. A követségen egyórás megbe- szélést tartottak, amelyet a helyi sajtó rendkívül fontosnak minősített.

A közkeletű rádió közlése szerint Nari Saad pasa volt iraki miniszter- elnök Abdallah személyes meghívására pénteken Ammanba utazott.

Csak rá kell nézni... Megállapították a cionista vilá kongresszus napirendjét

Irta: Kishont Ferenc

Slomóéknek tegnapelőtt váratlanul gyerekek születtek.

Slomóékhoz bizonyos rokon kapcsolatok fűznek, mert feleségének, Erna-nak Jakab bácsi valakije, úgyhogy erősen tartjuk a rokonságot, bár nincs sok értelme. Slomóék ugyanis kibucban élnek, Kfár Veplacsek és nagyon meg vannak elégedve, különösen, hogy most, mint mondottam, váratlanul gyerekek születtek. Erna, a boldog anya azonnal levélileg értesített bennünket, hogy a gyermek rém muris, szőkésbarna, mint az anyja és fiú, mint az apja, rendkívül fejlett, értelmes és amellet okos is, bár csak három napos, de már kifogastalanul lélegzik. Ha látni akarjuk a csodalényt, jöjünk ki a kibucba a csecsemőotthonra, érdemes, mert hozzáértők szerint a gyerek páratlan a maga nemében. Nem kellett bennünket sokat rábeszélni, gyermekszertető emberek vagyunk és tudjuk a kötelességünket. Megbeszéltem egy találkozót Jakab bácsival, Ilka néniel és az unokaismerősömmel és Salamon dr. szögletes kis kocsiján kiugrottunk Kfár Veplacsekre.

Ernát kerestük, de éppen orvosi vizsgálaton lehetett, mire elmentünk nélküle a csecsemőotthonba. Alig léptünk be az édes apróságokkal teli helyiségbe, mikor Ilka néni felsikoltott és könny futott a szeméit.

Ott — suttogta meghatottan — ott! Odarohantunk a jelzett bölcshöz. Kis, vörösfajú poronty feküdt benne és tényleg bámulatos szabályszerűséggel lélegzett. Láttam, hogy Jakab bácsi is meg van kicsit illetődve.

Mintha szegény jó Árpádot látnám, — suttogta ő is — Slomó bátyját. Ez az orr! Ez a száj! Ez a homlok...!

Ilka néni reszkető kézzel simogatta a gyermek pólyáját.

Az orr tényleg Árpádé — jegyezte meg — de az áll az apjái! Slomó szokta így előretolni az állát, ha nem találja a zsebtükrét.

Kicsit elszégyeltem magam, hogy én olyan buta vagyok.

Ugyan kérlekedeztem Ilka néni — szóltam felindultan — csak rá kell nézni a csecsemő szeméire. Kiköpött az anyja! Mintha Ernát látnám. Ha kicsit hunyorítok, nem is tudom, hogy nem Erna maga fekszik-e itt a pólyában...

Ebben nem voltam ilyen biztos, csak azért mondtam, hogy mutassam, milyen jó szemem van hála Istennek. Különböző szép volt a gyerek, csak fogatlan.

Salamon doktor azonnal mellémállt.

Szinigaz! — mondotta. — Figyeljétek a kised szeméit! Nézz kicsit, azután pislog, néz, azután pislog, megint néz, megint pislog... Fantasztikum. Ezt szokta Erna is csinálni. Tetőtől-talpig az anyja ez a fiú, legfeljebb a fültartásában van valami a nagyszülőktől...

A gyermek ekkor megmozdult, kezével kalimpált kicsit és világosan azt mondta:

Oá.
Hallottátok? — csapta össze kezét Ilka néni. — Hallottátok ezt a hangot? — Hallottuk, — feleltük többen. — Miért?

Hogy miért? Hát kőből vagytok ti, az Isten szent szerelmére! Hát mintha szegény, megboldogult nagyapját hallottam volna. Szinte kísérteties! Egy pillanatra azt hittem, hogy a nagyapja beszél hozzám, az ő szokott zsörtölődő magas fejhangján. Ha eddig nem hittem volna az átöröklődésben, most ez a tipikus jellegzetes mély családi hanghordozás meggyőző volt róla...

Hogyne — mondta Jakab bácsi — ilyesmik van.

De ez még semmi! — vágott közbe Salamon dr. — Figyeltétek az előbb, mikor azzal az édes kicsi kezével kalimpált? El sem hiszitek, hogy pontosan ezzel a mozdulattal szokott Slomó a teniszszervánál...!

Ez a gyerek sem tagadhatná le, hogy kik a szülei...

Es most már megmondhatom — szóltam kedvesen — hogy a mosolyában igenis van valami Ilka néniéből...

Ekkor belépett a kibuc egyik gyerek-gondozónője és magához vette az édes picit.

Bocsáantot kérek — mondotta — de el kell vinnem az anyjához.

Hol van Erna?
A gyerekével.

Hát ez meg mi? Ez nem a Slomóék fia...?

Nem. Ez a Jicchák gyereke. Es különben is lány...

Azzal elvitte a vakarcsot

Hogy micsoda rendellenesség van egy ilyen kibucban!

A tárgyalások nagyrészt az alapvető ideológiai kérdések tisztázására szentelik

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Szochnut és a cionista Akcióskomite vezetősege már kidolgozta az ez év december 19-én Jeruzsálemben megnyíló XXIII. cionista vilá kongresszus programját.

A kongresszus elnökségének és a bizottságok megválasztása után sor kerül a Szochnut jeruzsálemi és newyorki elnökeinek, Ber! Lockernek és Nachum Goldmannak referátumára a cionista mozgalom alapvető problémáiról és az azzal kapcsolatos szervezeti alapkérdésekről, valamint a Szochnut vezetőségének általános politikai tevékenységéről az utóbbi esztendőkből.

Az egyes osztályok beszámolóit először az illetékes bizottságok elé viszik, ahol azokról határozatokat fogadnak majd el és csak ezután terjesztik a plénum elé a határozatokkal együtt. Ez a módszer nemcsak a vita színvonalát és határosságát emeli majd, hanem lenyegesen időmegtakarítást is jelent a plénum számára, amely így annál több időt szentelhet majd az alapvető kérdések megtárgyalására. Az alapvető kérdések közé tartozik a cionizmus értelmezése és feladatai a zsidó állam megalapítása után, a zsidó állam és a cionista világszervezet viszonya, valamint

az új utak, amelyeken a cionizmusnak a jövőben haladnia kell.

A kongresszus végleges programját az Akcióskomite dolgozza majd ki ez év áprilisi jeruzsálemi ülése során. A kongresszus programjának kidolgozásán ki-

vül, — amely eredetileg az Akcióskomite tavaszi ülésének egyetlen feladata volt — most újabb kérdésekre is sor kerül az Akcióskomite ülésén. Így első sorban az iráki zsidók alijájának anyagi és politikai vonatkozásairól fognak tárgyalni. Ezzel kapcsolatban a cionista mozgalom anyagi helyzetének átvizsgálására is sor kerül, mivel az iráki alijja nagyméretű rendkívüli kiadásokkal jár majd.

Míg a vilá kongresszust már a kongresszus most megkezdett új épületében tartják meg, az Akcióskomite valószínűleg a Szochnut nagytermében, — amely egyideg a Kneszetet is vendégül látta — folytatja majd tárgyalásait.

BAT-JAM „LIDO BAR” BAT-JAM
Pénteken, márc. 17-ikén este Szombaton, március 18-ikán este
ünneplés
ONEG SABBAT NAGY ÜNNEPÉLY
MŰVÉSZI ELŐADÁSOK — ZENE, TÁNC.

A görögök komoly közeledést keresnek Törökország felé

Papagos hadseregpáncsnok szerint Görögország hajlandó résztvenni egy földközi tengeri paktumban

Ankara (AFP). — Papagos marsall, a görög hadsereg főparancsnoka nyilatkozatot adott a VATAN c. török újságnak. „Készek vagyunk résztvenni egy földközitengeri katonai blokkban, mely-

ben Törökország és Olaszország is helyet foglalna. A magam részéről mindig is támogattam a Földközi-tenger mentén fekvő országok szoros együttműködését.”

Ezzel kapcsolatban megemlítik, hogy az új görög kormánykoalíció vezetői, Venizelos és Plastiras, a török újságitróknak adott nyilatkozataikban ismételtelen biztosították a török közvéleményt azoknak a várható következményeknek a tekintetében, amelyek a legutóbbi görög választásokon bekövetkezett bairatolódás hozhat a görög-török viszonyban. A két politikai vezér hangsúlyozta, hogy minden tőle telhetőt el fog követni a török-görög barátságának tények normájában való megnyilatkozása és szilárdabb megalapozása érdekében. Külföldi megfigyelők szerint a két ország közötti barátság valóban megerősítésre szorult annak a feszült helyzetnek a következtében, amely a török labdarúgó csapat athéni vendégjátéka alkalmával lejátszott incidensek és a Ciprus-szigetnek Görögországhoz való csatlakozása érdekében lefolytatott egyházi népszavazás nyomán keletkezett.

Jeruzsálem HERZL UT. A Pillars
szemmel szemben.
Legjobb minőségű
SPECIALITÁSUNK: gyermekek cipők
RAMANVAROTT CIPŐ.
Csak a mi bevált mértékrendszerünk biztosít gyermeke részére lábra illő cipőt.
NŐI-ES FERFICIPŐK NAGY VALASZTEKBAN.

A perzsi ellenzék rossz néven veszi Izrael elismerését

New-York (STA). — A zsidó államnak Perzsia részéről való de facto elismerését Lake Successben is közzétették, — jelenti a New-York Herald Tribune-nak az UNO mellett működő munkatársra. A hivatalos közlést Perzsia UNO-megbizottja adta át Arthur Lurje izraeli konzulnak.
Teherán (AFP). — A perzsa sajtó csütörtökön nagy részletességgel foglalkozott Izrael kormányának Perzsia ré-

séről történt elismerésével. A cionista-barát Sina című lap kiemeli, hogy Iran a második mohamedán kormány, amely elismeri Izraelt. Ezzel szemben a Dat című újság „meglepetését fejezi ki afelett, hogy a Said-kormány, amely még olyan új és még nem kapott bizalmi szavazatot a parlamentben, a perzsa közvéleménnyel annyira ellenkező határozatot hozott.”

A hó és fagy nem ártott az őszi vetéseknek

Az esőzések miatt elkészt a tavaszi szántás

A hosszú tél és a természeti tűneményszámba menő fagyok ellenére ugylátszik, hogy az őszi vetés sertetlen maradt.

Ugy a gabonafélék, mint a takarmányvetések kielégítő képet mutatnak a mezőn.

A buza magassága ugyan még az előző évekéhez viszonyítva nem kielégítő, a gazdák azonban biztosak benne, hogyha az időjárás továbbra is enyhe marad, a vetés gyorsan nőni kezd.

Az esőzések kedvezőtlen elosztása miatt az idén az első tavaszi szántás később kezdődött. Az esők túlságosan sokáig és szünet nélkül tartottak. Ezért az első szántást csak februárban lehetett megkezdeni és március elején az újabb esőzések miatt abba kellett hagyni. Valószínű, hogy a szántás egyrésze peszách utánra fog maradni, holott normális körülmények között peszáchig már befejezik a nyári vetéseket. Ez különösen a nyári takarmányvetések számára jelent kesedelmet.

Ebben az évben lényegesen nagyobb területet vetnek be tengerivel, durrával és más takarmánnyal

és a késés miatt a beérés szeptember vé-

gég is eltarthat. A terméskijátások általában jók és a mezőgazdák azt hiszik, hogy sikerült nagymértékben megszüntetni a mezőket a mezei egerektől, amelyek a múlt évben rengeteg kárt okoztak. Általában a gazdaságok nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy az állatok számára minél nagyobb mennyiségben termeljenek táplálékot az idén. Igen nagy mennyiségben termelnek az idén napraforgót és egyéb takarmányokat is.

„EMUNA”
HAZASSÁGKÖZVETÍTŐ IRODA
Jeruzsálem, Princess Mary 14. L.
POB 957.
Férjhez mennének:
23 éves állásban levő leány, esetleg mosavára is kimegy.
27 éves állásban levő leány.
34 éves hazi leány cca 1500 IL. készpénzzel és lakással.
42 éves állásban levő özvegyasszony, lakással.
49 éves állásban levő özvegyasszony, 1000 IL készpénzzel és lakással.
Nősülnének:
11 éves zenész, állásban van, érettségizett.
43 éves állásban levő érettségizett férfi.
40 éves állásban levő férfi szigorúan vallásos.
58 éves állásban levő férfi, gazdasági iskolával.

HINDA ROGNER
Bne-Brak (Fülek)
STERN CVI Petach Tikva (Kaba)
ezúton hívják meg rokonaikat és ismerőseiket folyó hó 19-ikén, vasárnap délután 6 órakor Petach Tikván a Blonder-vendéglőben, Passzázs Rabinovits, tartandó esküvőjükre.

RÁDIO

PÉNTEK:
6,30: Mäh tovü. 6,35: torna. 6,45: szórakoztató zene. 7: hírek és élelmészeti hírek. 7,15: hanglemek. 8: keleti zene. 10: zongoraszmok. 10,30: fuvós zenekari hangverseny. 11: balett-zene. 11,45: Richard Tauber hanglemeze. 12: Mozart-szimfónia. 12,30: a kórházak és udulótelepek hanglemes mősora. 13: a Kol Jiszráel katonai zenekara. 13,30: hírek. 13,45: Jehudit Goldschmidt bemutatkozó zongorahangversenye. 14: angol hírek. 15: francia hírek. 15,15: Kábbalát Sábbat (szombat fogadásának mősora). Efráim Dizáháv házándalával. 16: szórakoztató zene. 16,30: klasszikus zenei kivánságmősor. 18: hírek. 18,30: Mozart: G-dúr fuvósnyergese a Kol Jerusolajmban és a Kol Jiszráel ifjúsági mősora. 19: csemballo-hangverseny. 20: a Kol Jiszráel hanglemesmősora katonák részére. 20,20: felolvasás a Tenáchból. 20,30: hírek. 21,15: péntek esti hangverseny (Hugo Wolf: Olasz szerenád; Schubert: F-dúr nyolcas, Opus 166). 22,15: angol hírek. 22,25: hírességlátás. 22,30: hanglemek.

SZOMBAT:
8: Adon lám és hanglemek. 8,15: hírek. 8,30: belföldi dalok. 9: reggeli hangverseny. 10: zenei találós verseny. 10,30: könnyű zene. 11: délelőtti hangverseny (Smetana: Csók-nyitány; Baruch: Skót fantázia hegedűre és zenekarra. Jasha Heifetz szólójátékával; Sibelius: 6-as sz. szimfónia). 12: a Kol Jiszráel kabarémősora. 12,30: Lea Porath kivánságmősora. 13: Irodalmi előadás Jabotjnsky irodalmi művelői és heti szemle. 13,30: hírek. 13,45: hanglemek. 14: angol hírek. 14,15: tánclemek az arab mősor keretében. 15: francia hírek. 16: a modern zene izraeli központjának mősora (Paul Hindemith: Vonósnégyes; Rubin Or: Hegedűszonáta; Igor Sztravinszky: Fuvós nyolcas). 17: operaszíndarabok. 18: hírek. 18,30: szombati hanglemek. 18,45: előadás Parnell és De Valera ir szabadságharcosokról. 19: Há-mávdil és előadás Niszán hónap hagyományairól. 20: a Kol Jiszráel katonamősora. 20,30: hírek. 20,40: sporthírek. 20,45: előadás a 70 éves Volkan professzorral. 21: Melávé málká-mősor házándalokkal. 21,30: tánclemek. 22,15: angol hírek. 22,25: hírességlátás. 22,30: tánclemek.

Enyhe kritika a szeretetcsomag - korlátozásról

Irta: Michailovics Sándor

Sok esztendőn át nem értettem meg, miért is könyörgött a zsolotáros, hogy „Legyünk, mint a többi népek”. Mi legyünk olyanok, mint ők? Mi, a kiválasztott nép, amelynek ősei még a fiatal csirkét is köserozva ették a higiénia szabályainak megfelelően, amikor a többi népek ősei barbár módra, a nyereg alatt puhtították a húst. Érthetetlen volt előttem, hogy éppen a zsolotáros Dávid király nek legyenek ilyen óhajai.

A biblia neves kommentátorai különbözőképpen próbálták ugyan a zsolotáros eme mondatát megmagyarázni, de a legelfogadhatóbb magyarázatot a közellátási miniszter legutóbb kiadott szeretetcsomag korlátozási rendeletében találtam meg. Most látom csak, mennyire igazza volt Dávid királyunknak, amikor a szent zsolotárosban ezért könyörgött az Urhoz, legyünk végre mi is olyanok, mint a többi népek.

A cenát nem mi találtuk fel. Alkalmazták azt az angolok még mielőtt önállóságukat kiharcoltuk volna. Az élelmiszerkorlátozással egyidejűleg ott is megindult a szeretetcsomagok áradata. A nagy és gazdag gyarmatokkal és hűségesebb dominiomokkal rendelkező brit kormány nemcsak hogy nem korlátozta a szeretetcsomagküldeményeket a világ minden tájékáról, hanem külföldön ecéből gyűjtőbizottságokat létesített és a hajózási, valamint a postaiügyi minisztérium vámentességben és redukált szállítási tarifákkal részesítette a külföldről ingyen érkező élelmiszercsomagokat. Minden angol polgár korlátozás nélkül annyi csomagot kaphat naponta, amennyit küldenek neki.

Ily módon sikerült Angliának a háború folyamán 74 millió font (akkori számítás szerint 296 millió dollár) értékű élelmiszert kapnia valuta nélkül a külföldről. A háború befejezése után tovább is előmozdították a szeretetcsomagok küldését s utóbbi hetekben Londonban közzétett hivatalos jelentésből kiderül, hogy 1946-tól 1949 december 31-ig 70 millió kiló sulyú élelmiszercsomagot kapnak az angol polgárok szeretetcsomagok formájában, hogy ezzel is ki-egészíthessék a hivatalosan adagolt élelmiszer mennyiségét.

Az angol kormány minden alkalmat kihasznál, hogy szeretetcsomagot kapjanak polgárai a külföldről. Sőt, Erzsébet trónörökösön házassága is jó alkalomnak bizonyult erre a célra és sikerült is pontosan 2,196,368 libra élelmiszert kapni a királyi lakodalom örömeire.

Ez a hatalmas mennyiségű élelmiszer egy ente sem került az angol kincstárnak. Az utóbbi parlamenti választások kortesharcában a munkáspárt kijelentette, hogy Anglia közellátása rendbejött. Erre sulyos dorgálás érkezett Ausztráliából, mert az ilyen hencsés veszélyeztetni a szeretetcsomagküldeményeket és érték, hogy azonnal helyreigazító nyilatkozatot tegyenek közzé. A kért cáfolat nem is késett, pedig Anglia közellátási helyzete összehasonlíthatatlanul kedvezőbb, mint Izraelé. Angliában valósággal szeretetcsomag-kultusz divik. A külföldre küldött levelek postabélyegzője ott diszeleg a következő felírat: „Thank you for the gift parcel”, ami annyit jelent „köszönjük önnek a szeretetcsomagot.” Ezzel is tapintatosan eszükbe akarják juttatni a külföldi barátoknak és üzletársaknak, hogy köszönettel fogadják az egy kiadós szeretetcsomagot.

Ezzel szemben nálunk, nemcsak, hogy nem mozdítják elő és nem propagálják

a szeretetcsomagok küldését, hanem azt valósággal megakadályozzák. Eddig hivatalosan csak kétkilós csomagokat kaphatott egy izraeli polgár külföldről és nem többet, mint két csomagot havonta. Kivételt képeztek a koncesszionált társaságok, amelyek nagyobb sulyú csomagot is küldhettek, azonban sem a feladónak, sem pedig a címzettnek nem volt beleszólása annak tartalmába.

E napokban a közellátási miniszter rendeletileg megtiltotta, hogy valaki 12 és fél kilónál nagyobb csomagot kaphasson havonta, családok pedig 25 kilónál nagyobbat. De annak tartalmát szűk korlátok közé szorították. Az ilyen csomagban nem lehet több háromkiló konzervhús, de nagylelkűen engedélyeztek 2 kiló tojásport, két kiló puddingot és két kiló fekete borsot és fahajat. Na meg két kiló zabpehelyt.

A nagymennyiségű borsnak még vala hogy hasznát vehetjük. Valakinek az orra alá törhetjük. De mit kezdjek egy kiló fahéjjal havonta? A zabpehely behozatali engedélyt pedig egész érthetetlennek találom, amikor ugyanezért a portóért libamáját is küldhetnének. Én például már gyerekkoromban is utáltam a zabot akár hegyes, akár pedig pehely formájában. Ha amerikai barátaimtól zabpehelyt kérnék azt hinnék, hogy nyereitlen kezdtem és ez egészen kétségbeesztetné őket. Barátaim annakidején azért vándoroltak ki a tengerentúlra, mert egy zabszemet sem bírtak volna ki az akkori európai szorult helyzetben. Most azt akarják, hogy én őket zabpehelyküldésse! terheljem, amikor én ennél sokkal jobban szeretem a télszalámit, amit ők nekem nagyon szívesen el is küldenek, ha nem volna olyan szigorú korlátozások. Csak azt nem bírom megérteni, miben zavarán meg államunk gazdasági helyzetét, ha minden zsidó korlátlanul kaphatna külföldi csomagot.

Ugy latszik, hogy a szeretetcsomag küldés korlátozásának visszhangja volt Amerikában is, mert az ottani lapokban külképviseletünk részéről nyilatkozat jelemt meg ebben az ügyben és jogegyenlőséggel magyarázzák eme korlátozásokat, mondván, hogy nem kívánatos, hogy fiatal államunkban egy kivételes réteg képződjék, amely korlátlanul élelmiszercsomagot kap.

Ezt a homályos magyarázatot csavaros talmudi agyammal sem bírom fel-fogni. Ugyanilyen indokolással korlátozni kéne a külföldi pénzküldeményeket is, mert ezáltal is előnybe részesül a lakosság egyrésze a másikkal szemben, mely nem kap pénzt külföldi rokonaitól. Illetékes helyen érdeklődtem a szeretetcsomag korlátozásának okairól, mire azt a felvilágosítást kaptam, hogy a korlátlan csomagküldés következtében felburjánzhat a fekete piac és ezt akarják megakadályozni.

Ez az okoskodás egészen érthetetlen. Hisz ilyen alapon el kéne zárni az utca-bejáratokat a motoros járművek elől, mert félt, hogy az autók néha összeütözközhetnek és szerencsétlenséget idezhetnek elő. Kétségtelenül mindenki gyanus, aki él. Azért még nem jutott eszébe senkinek, hogy az emberiséget születte pillanatától lakat alá helyezze, mert ezáltal megakadályozható a bűncselekmények elkövetése. Na meg nem vagyunk mi romlottabbak, mint az angol szigetország lakói és nem szabad az ország lakosságát oly sötét színekben beállítani a világ előtt sem. Vannak ugyan élelmiszerüzérek, mint ahogyan élnek közöttünk bűnözők az élet más terén. Tessék azokat megrendszabályozni, de

nem lehet emiatt a besületes embereket büntetni és az országtól hatalmas élelmiszer mennyiséget megvonni, amelyet valutamentesen kaphatunk.

Magyarországon például a felszabadulás után, amidőn éhhalál veszélye fenyegette az országot, Vas Zoltán közellátási népbiztos szerzett valahonnan 40 vagon burgonyát és utasítást adott, hogy a burgonyát tolják ki a Keletpályaudvarról az Erzsébet-köruttra és öntsék ki az utestre, hogy mindenki annyit vihessen belőle, amennyit bír. Alantasai azt kérdezték, hogy mi lesz, ha egyes élelme-sőbb emberek több zsák krumplit cipelnek el?

— Es mi lesz akkor? — kérdezte a miniszter.

— Eladják feketén — volt válasz.

— Na és mi lesz a kormánybiztos, — mire a zavarbajótt tisztviselő az felelték:

— Megezzik.

— Ezt akarom — mondotta hangosan a miniszter — hadd egyenek annyit, amennyi beléjük fér és az „élelmesek-ke” majd aztán leszámolunk.

Igy történik ez más népeknél, de mi felénk annyira el vannak foglalva a különböző preventív intézkedésekkel és az élelmiszerüzérek üldözésével, hogy megfigyelnek a komoly közellátási állapotokról.

A világ zsidósága szeizmográfyszerűen reagál, ha úgy hallja, hogy testvérei a világ valamely részében élelmiszerekben szűkölködnek. A világháború után valósággal elárasztották minden széppel-jóval a lágereskből kiszabadult zsidókat. Ma is aggodalommal tekintenek közellátási állapotainkra, ami kiderül az Uj Keletben nemrég megjelent hirdetésből, amelyben felszólítják a munkácsi származásúakat, akik husvéti szeretetcsomagra igényt tartanak, hogy közöljék címüket. Ennek az apróhirdetésnek az volt az előzménye, hogy az Amerikában élő munkácsiak néhány száz csomagot gyűjtöttek össze Izraelben élő honfitársaiknak. Egy csomag értéke legalább 10 dollár, és így néhány ezer dollárról van szó, amely összeget bizonyára készpénzben nem küldenek el, de ha élelmről van szó, szívesen meghozzák az áldozatot, amint meghozták az angolszászok Anglia lakosságáért. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy míg az angolok 90 százaléka az anyaországban él és csak 10 százaléka tartózkodik külföldön, addig nálunk fordított az arány, mert a világ zsidóságának alig 10 százaléka él Izraelben, a többi millió pedig a világ minden tájékán és ők szívesen küldenek nekünk ingyen élelmiszert, ha be-szüntetnék a különböző korlátozásokat.

Nem túlzás azt állítani, ha több hozzáértéssel kezelnék a szeretetcsomagok kérdését, úgy a husvéti ünnepekre sok százezer csomag lehetne itt mindenféle kóser sel-pészach élelmiszerral, paszka és krumpiliszttól kezdve egészen valódi almából elkészített chruszcseszig. Így pedig az elő,elek után itélve, csak a keserű gyökereket rághatjuk majd a szederestén, de azt is korlátozott mennyiségben.

Lombard House Ifteret

TEL-AVIV, Rotschild Blvd. 31. sz., I. emelet 3. Telefon: 49-76

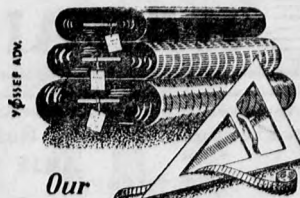
Folyósít kölcsönt aranyra, ezüstre, ékszerekre és egyéb új tárgyakra. Vezető: RAJNA DAVID.

Hivatalos órák: 9-11-ig és 3-6-ig. Szakszerű ékszerbecslés!

OCCASIO

Lakásbútor BODNERTŐL
Liftjébol bútort BODNERNEK
Bizalom BODNERHEZ.

Bodner Testvérek, Jaffa, Bét Haszoar börtönnel szemben levő 18. szamu üzlet (Busztrusz végén). Egy perc a 10-es végállomás előtt.

Our
Made To Measure
CLOTHING DEPARTMENT

Mértékosztályunk

elkészíti ruháját első-rangú raktári szövetből (Lakból is) éppen úgy, mint hozott anyagból, a bevált szabással és az ismert kidolgozásban.

OBS

JERUSALEM-TEL-AVIV-HAIFA

Függönyanyagok

olcsó kormányárakban,

nagy választékban a
DROR
textilruházban

2444 TEL-AVIV, WOLFSON 22

Csipefüggönyök 200 cm széles

métere —.618

mintás, szintartó ripsz-függöny

130 cm. széles, métere —.880

Nylon-abroszok nagy választékban.

Butorvásárlók figyelmebe!

Komplet managoni, vagy dio, 4 ajtó-szobaberendezés, elsőosztályu minőségben, saját műhelyünkben készülték IL 156.— Szalonbutorok, fotellek és paradís-ágyak nagy választékban.

MERKAZ HAREHITIM

JAFFA, BUSTRUS 322. — Ottoman-Bank mellett.

FERFI- ES NŐI CIPO

Minden árnívón a legjobb

MAUTNER ES TSA

JERUSALEM, BEN JERUDA 9 sz.

Carmel Mizráchi-ház.

Magyarul beszélünk.

HA MEG NEM TUD IVRITUL,

vagy más idegen nyelven, forduljon teljes bizalommal

„PERFECT”

fordító, sokszorosító és másoló irodához. Könyvei lefektetését, könyvesét, kérvényei és beadványai szerkesztését is felelősséggel vállaljuk.

JERUSALEM, Mamillah 34/L

Piccadilly mellett.

ELIAZ LIKÖRÖK

Eredeti itaok:

BARACK PALINLA

BARACK LIKÖR

SZILVORIUM

IZRAEL BRANDY

ELIAZ BRANDY

Gyártelep: HAIFA, Allenby 33.

TISZTÁK

Kecskeméti type

ZAMATOSAK

KERJEN MINDENÜTT

ÜDITÖK

MINDENKOR

ELIAZ LIKÖRT

Védjegy ez:

HAIFAI ÚTMUTATO

Butorvásárlás előtt tekintse meg raktárunkat minden vételkötelezettség nélkül
Szekrények, búffék, Recamiék, fotelek állandó nagy választékban
ARJE BUTORCSARNOK
 SAJÁT KÉSZÍTMÉNYEK! MAGYARUL BESZELÜNK!
 HAIFA, HERZL UTCA 61

HAIFA TEXTILE LTD
 82, KINGSWAY - KHAYATIMELI

Nagy választék órákban, ékszer-
 rekben, arany és ezüstáruban
N. DICKMANN
 HAIFA, JAFFA-UT 40.
 Saját javítóműhely.
 Fényképezőgépek. Látogasson.

Magyar órák!
Órák és ékszert
 vesz, elad. Garanciával olcsón javít
M. FRIEDMANN
 HAIFA, ALLENBY 20. szám,
 42-es és 43-as autóbusszállomás

HAIFAI APRÓHIRDETÉSEK

UJ BEVANDORLOK! Legjobbban érté-
 keztü butoraj, holmiat **TAUBERNAL**,
 Beifa, Hechaluc u. 15. Az udvarban.

Bútorraktár. — Szekrények, asztalok,
 székek, búffék a legolcsóbban, —
 Máchán Rehitim, Eisig, Haifa, Hecha-
 luc 16.

Jómeneteli női fodrászszalon, lakással
 együtt, betegség miatt átadó. „Jó exis-
 tencia” jellegével, Grünberger, Haifa,
 Shapira 13.

Veszek magyar könyvet, könyvtár. —
 Modern Magyar Kölcsonkönyvtár, Haifa,
 Herzl 61 „Signon” helyiségben.

Ansko color filmhívás, Ansko color kop-
 piák, „CINAPHOTO LABORATORY”,
 Haifa, Proféta u. 11. az Armon kávéház-
 zal szemben.

Akvizitor (16), garanciaképes, magas ju-
 talékkal és fiatal gyakornok-tisztviselő
 azonnal felvétetik. „Uj Kelet” fiókiadó,
 Haifa, Shapira 13.

Veszünk

antikvitásokat, európai és ázsiai mű-
 tárgyakat, festményeket, finom por-
 cellánokat, kristályokat, szervizeket,
 ezüsttárgyakat, ékszert, elegáns bú-
 tort, zongorát, szőnyeget, finom
 ág- és asztalneműt stb.

**IZRAEL LEGNAGYOBB
 OCCASIO-ÜZLETE**

ARON KOHN & LIUBARSKY
 HAIFA, Herzl-u. 26.
 az Anglo-Palestine Bankkal szemben

Keresek megbízottat
 aki gyidejűleg mint raktárnok is
 működik.

STEMPEL
 trikotázs- és harisnyaára
 nagykereskedés
HAIFA, HAMIZRACH UTCA 3. sz.
 Régi Merkaz. — Telefon: 4425.

Értesitem t. pácienseimet
 hogy pedikűr-szalónot vasárnap,
 március 19-ikétől
Haifán, Nordau 37 szám alá
helyeztem át.
 Ugyancsak közlöm, hogy nevemet
SCHACHAR-ra héberesítettem
 Ella (Wettenstein) Schachar
 pedikűr, benőtt-köröm specialista

Elegans mertékutáni cipők
 nők és férfiak részére.

ORTOPED CIPOK
Studio „Original”
 (azelőtt Bukarest)
 Haifa, Sára u. 1, Merkaz Chadas,
 a Bank utcával szemben.

Festéket
 CSAK SZAKÜZLETBEN

NEMÉNYI GYÖRGY-nél
 HAIFA, JAFFA UTCA 54. SZÁM.

PÉNZT

ARANY, EZÜST és ÉKSZERERT
Lombard House Hadar
 Haifa, Herzl u. 16 Technicum Bldg.

ÜNNEPEKRE
FÉRFI- ÉS GYERMEKALAPOT
SZEPET, JÓT, OLCSÓN
HACOVA STRAUHER
 KALAPÜZEMBEN, HERZL U. 36.
 Javítás — Tisztítás — Átalakítás
 Gyorsan. — Olcsón.

JÓMEGJELENESÜ, AGILIS
vezérképviselőt, vagy nőt
 keresek jól bevált közszükségleti
 vegyi cikkekhez. — Lerakatot adok
 100 font garanciával. — Ajánlatok
 „Agilis” jellegére Haifa, POB 1094.

Jómegejelenésű, energikus nő vagy
 férfi
tarsat keresek

Iparvállalatom megnagyobbításához.
 Minimum 2000 fonttal. „Tőke ingat-
 lannal biztosítva” jellegére, ajánlatot
 Haifa, POB 1094.

— **Pezzoggyar Natana**, (saját tudosi-
 tónktól): Eseten írta alá egy kultúridi tő-
 kecsoport a szerződést Moshe Saked Na-
 tana alpolgármesterével egy pezzoggyar fel-
 állítására vonatkozólag. Natana városa tiz
 dunam területet bocsát a társaság rendel-
 kezésére az „pari negyedben, Ugyancsak e
 heten fejeződtek be a tárgyalások különbö-
 ző tőkescsoportok és Natana városa kö-
 zött egy keramikai gyár felállítására ügyé-
 ben.

— **Károly román exkirály eladta bélyeg-
 gyűjteményét**, New-Yorkból jelentik: Az
 amerikai napilapok ma nagy cikkekben szá-
 moznak be arról, hogy Károly román ex-
 király megvált páratlanul értékes bélyeg-
 gyűjteményétől. Az exkirály gyűjteményében
 a világ leghíresebb bélyegritkaságai vannak.
 Közöttük van egy, amely egymaga 30,000
 dollárt ér. Ez egy 1851-ből való svéd 3
 shillinges bélyeg, amelyet tevedésből nyom-
 tak narancs-színnel zöld helyett és egyetlen
 példány van belőle az egész világon. A gyűj-
 teményben található ritkaságok értéke 100
 ezer dollár, maga az egész bélyeggyűj-
 temény több millió dollárt ér. A bélyeggyűj-
 teményt egy newyorki aukció keretében
 fogják elárverezni a közeli napokban, (Pa-
 lam Press)

Hol szórakozzunk Haifán?

CARMEL PICADILLY
 MT. CARMEL. Tel.: 6277.

A kiváló hollywoodi táncművész
GEORGE PANCHITO fellépté-
 vel minden este
„KALÓZ HALÁLA”
 (PANTOMIM)

Azonkívül a ragyogó márciusi kísérőműsor. A tánchoz **Lajos Beck** és zenekara
 muzsikál. — Kiváló magyaros konyha, elsőrendű italok, előzékeny kiszolgálás.
 Szombat délután 5 órai tea, tánc és a teljes esti kabaré-program. Uj vezetőség.

HADAR mozi
 Este 8.30

MA
 március hó 17-ikén

HADAR mozi
 Este 8.30

Vidám magyar est Haifán

az összes izraeli magyar művészek felléptével

Közreműködnek:

VERY MARIA ZOLTÁN IRÉN - GARAI ERNŐ
RÁTH HANY - ROMAN GEORG - BIRÓ SARI
KURTY JENŐ

Konferál: **RÖNAI ANDRÁS**

Jegyelővétel: „HEFCIBAH”, HERZL UTCA és a MOZI PENZTARANAL.

ELDORADO HAIFA, MT. CARMEL.
 Telefon: 49-89.

Fellép minden este elsorangú program keretében

LOLA FOLMAN

ismeretes és általánosan ked-
 velt európai énekesnő.

MINDEN SZOMBATON 5 ÓRAI TEA A TELJES PROGRAMMAL.

Szeren, március 22-en, este 8 órakor

megint találkozunk jó vacsoránál és táncnál a

WEISS etteremben

HAIFA, HERZL U. 35.

Telefon: 32-48.

Haifai mozik musora:

ORION

Telefon 4020

Cheri-Bibi

Jean-Pierre Aumont, S. Mais, P. Fresnay

MAYON

Kidd kapitány

Charles Laughton, R. Scott, B. Britton

M A Y

Telefon 2050

Egy dal szüetett

Danny Kaye

HADAR

Telefon 2500

WRZOS

Leugyel film!

ARMON

Telefon 4940

Kozkivánatra 4-ik hét
A PIROS PAPUCS

EN DOR

Fekete szakáll

Ivone de Carlo

O R A H

Jonny Belinda

Jane Wyman Lew Ayres
 Tel Avivban 140.000 ember nézte végig.

**A M P H I -
 THEATRE**

A Gonosz ereje

John Garfield Beatrice Pearson

S VÉGÜL

LEGSZEBB

OTTHON

HA LAKASAT

Szerednyei Nász és Tsa

IBN SINAI 3. — Telefon: 41-25.
 mesterekkel festeti ki.

**EJJELE-NAPPAL
 MINDENÜVE
 Taxi-szolgálat
 MERKAZ MICPAH**

Telefon:
2525
4150 4995
 rendelkezésére áll

Alomások:
HADAR: Balfour u. 7. sz.
Jona u., a Ca26 Wimmán
ALVAROSBAN: Uj Merkaz
BAT GALIMBAN: Alkja u.

Az író szerepe a népi demokráciában

Irta: Avigdor Dagon

Az alábbi cikk a Mapáj politikai és szociológiai folyóiratában, a „Molad”-ban jelent meg. A cikk szerzője, aki nemrég alijázott, dr. Viktor Fisl néven a cseh irodalom ismert alakja.

Kiveszőfélben lévő szabadság — ez lehetne a címe annak a folyamatnak, amely a népi demokrácia országában rányomja bélyegét a szellemi és kulturális élet minden megnyilvánulására. Ennek a folyamatnak a történelmét megírják majd egyszer, — és akkor Csehszlovákia lesz a klasszikus példája annak, hogyan szorult össze a totalitáriszmus harapófogója az egyéni és közösségi élet körül.

Kétségtelen, hogy a kommunista politika eredményeit semmi sem tükrözi vissza olyan mélységesen, mint a népi demokráciák országában uralkodó kulturális viszonyok. Csehszlovákia e téren is jobb példát szolgál, mint a többi szovjetbefolyás alatt álló ország. A magyar, román és bulgár kommunista kormány ugyanis azzal érvelhet, hogy a szellemi szabadság korlátozására biztonsági okokból volt szükség. Lengyelországban pedig a hagyományos oroszgyűlölet és a kommunista párt belső egyenetlensége követel fokozottabb szigorú és elővigyázatosságot.

Ha Pirandello Prágában élne 1950-ben...

Lássuk tehát, mi az író helyzete Csehszlovákiában. Ha eltekintünk a prágai származású zsidó íróktól, — mint Kaffka, Werfel, Brod, — akik németül írtak, mindössze négy-öt olyan cseh nevet találunk, akik a mi korunkban világhírnévre tettek szert. Ezek között van Thomas Masaryk, az 1918 utáni csehszlovák köztársaság megalapítója, akinek humanista világtérfogása mindig szálka volt a kommunizmus szemében. Manapság Csehszlovákia egyetlen könyvkereskedésében sem lehet látni Masaryk könyveit. A könyveket nem kobozták el, csak utasították a könyvkereskedőket és a könyvtárakat, hogy az érdeklődőknek minden esetben azt mondják: „a könyv elfogyott, — vagy: ép most nincs bent a könyvtárban. Ugyanez a helyzet Benes elnök könyveivel is, valamint Jan Masaryk, az utolsó csehszlovák demokrata külügyminiszter munkáival. Rajtuk kívül ismeretek Jaroslav Hasek, a Sveik hallhatatlan szerzője és Karl Csapek, aki a huszadik század egyik legjobb színdarabírójának számít. Csapek darabjai individualista irányzatok miatt eltűntek a csehszlovák színpadról. Sveiket, a bátor infanteristát azért hallgattatták el, mert a kommunizmus attól tartottak, hátha az ő világtérfogása és passzív ellenállási mód szere, amely az osztrák-magyar rezsim ellen irányult, kihatással lehet a kommunista rendszerre. Ennek a befolyásnak beláthatatlan kára lehet az általános irányzatra, amely minden csehszlovák polgárt sztachanovista élmunkássá akar átváltoztatni.

E marék világhírű író mellett van még Csehszlovákiában nagyon sok író, akiknek alkotása semmivel sem marad mögötte más kultúrországok költőinek, elbeszélőinek és dramaturgjaiknak. Mi történt ezekkel? Helyzetüket a következőképpen jellemezhetnők: ha Baudelaire, cseh költő volna napjainkban, ha Dickens és Dosztojevszkij csehül írnának, ha Pirandello Prágában élne 1950-ben, egyetlen versüket és könyvüket sem láthatnánk nyomtatásban, egyetlen színdarabjukat sem mutatnák be a színpadon. A mai cseh író minden sora előtt a kommunista párt vezetőségének különbizottsága él, kerül és ez a bizottság dönti el kizárólagos hatáskörrel, hogy megjelenhet-e a könyv, vagy sem. A könyv irodalmi értéke ebben az elbírálásban nem oszt és nem szoroz. Az egyetlen és döntő tényező, hogy az alkotás minden betűje a kommunista irányzat büszkeség szellemében íródott-e, vagy sem.

Ahol az író rendelésre és határidőre szállítja a „munkát”...

Ez a helyzet nemcsak a szabad alkotás végét jelenti, a valóságban azt jelenti, hogy befellegzett annak, amit irodalomnak neveznek. 1948 február óta, vagyis a csehszlovákiai kommunista forradalom napjaitól kezdve egyetlen valamirevaló regény sem jelent meg Csehszlovákiában. Még a kommunista írók sem voltak képesek eleget tenni a párt követeléseinek, — képtelenek voltak időre leszállítani a megrendelt munkát.

A művésznek ugyanis rendelésre kell dolgoznia és határidőre kell szállítania a „munkát”. A művész tagja az írók, festők, vagy zeneszerzők egyesületének, amely közül vele azokat az utasításokat,

amelyeket a párt egyik, vagy másik ügyosztályától kaptak. Az író postafiókjában semmilyen sem különbözik ma a harisnyagyáros postafiókjától. Egy nap az összes költők rendelést kapnak Prága polgármesterétől, hogy hatszázszoros verset kell írniok a prágai városházáról. Másnap rövi elbeszélésekre vonatkozó rendelés jön, amelynek témája a véradás dicsérete. Az iparügyi minisztérium irodalmi alkotásokat rendel a szénbányászok hősiességéről. A földművelésügyi minisztérium díjat tűz ki versre, elbeszélésekre, vagy színdarabra, amely hatáson módon járul hozzá a mezőgazdasági termelés fokozásához, vagy a juhtenyésztet fejlődéséhez. A kívülálló mulathat az ilyesmin, az alkotóművész számára azonban ez kétségbeesítő szerep.

Kommunista (vagy népi demokrata) országban nemcsak azt parancsolják meg az íróknak, hogy mit írjon, hanem arra nézve is pontos utasítást kap, hogyan írjon. Az egyetlen megengedett módszer a szocialista realizmus. Minden könyvet három szempontból vizsgálnak felül: első a tendencia, a második a politikai érték, a harmadik a szocialista realizmus elmélete. Ennek az eljárásnak az az eredménye, hogy a csehszlovák írók közül még a régi, kipróbált kommunista sem merik benyújtani alkotásait a bizottsághoz, mert attól tartanak, hátha egyik, vagy másik szempontból hibásnak találják műveiket. A kommunista rendszer azonban nem elégszik meg ezzel a cenzúrával, — ugyanakkor arra kényszerítik az írók, hogy nevének és befolyásának latbavetésével segítse a

A magas honorarium sem javítja meg az irodalom helyzetét

A rendszer természetesen szükségét látja annak, hogy a lehetőségekhez képest kellemessé tegye a kulturális munkások működését. A rendszer ugyanis elsőrendű propagandistát lát az íróban. A csehszlovák író anyagilag ma sokkal jobban áll, mint régen. Ha az író képes arra, hogy eleget tegyen a kormány akaratának és követeléseinek, és megír egy olyan könyvet, amelyet a rendszer politikai céljai szempontjából hasznosnak talál, bizonyos lehet afelel, hogy könyvét óriási példányszámban fogják kinyomni. Minden falusi könyvtár, minden gyár, minden ifjúsági helyi csoport, minden iskola köteles a könyvet megvenni. Ilyen körülmények között nem ritka a 30–50 ezres példányszámú regény, a 10–20 ezres példányszámú verseskötet.

Van néhány fiatal kommunista író, aki pontosan eleget tesz a rendszer irodalmi követeléseinek, ezek könnyedén keresnek meg évente egy 200 oldalas regénnyel 2000 fontot (hivatalos kurzuson átszámítva), vagy még annál is többet. Sőt, mi több. Az író adókedvezményben is részesül és a szokásos adónak csak 50 százalékát fizeti. Ennek ellenére sem lehet találni Csehszlovákiában egyetlen új könyvet sem, amelynek valamelyes irodalmi értéke és fajsúlya volna.

Az írószövetségnek az állam egy kastélyt engedett át, amely azelőtt egy főúri család rezidenciája volt. Az íróknak lehetősége van arra, hogy több hónapot töltsön csendben és magányban ebben

Minden jegy elkelt — a színház üres

A színház helyzete sem különbözik az irodalom helyzetétől. Bizonyos tekintetben talán még rosszabb. A harmincas évek cseh színházának színvonala magasabban felelt a legtöbb európai színház színvonalának. Ez a színház egyaránt élvezte egy a reinhardti, mint az orosz színház hatását. Egy fiatal kommunista rendező, A. P. Burián, jóvoltából még önálló sajtó játéktípus is sikerült teremtenie. A cseh színház előadásmódja modern és uttoró volt. Ez a módszer általában csak az intellektuális és az irodalmi inyeneknek felel meg, Csehszlovákiában mégis beférkőzött a színház a néptömegek lelkébe és szerves részévé vált a polgár életének. Ugyanez volt a helyzet Voszkovec és Werich felejthetetlen szatirikus színházával, amely erős hatással volt az ország politikai életére is. Prágában több színház volt, mint Londonban és ezek a színházak minden este zsúfolt házak előtt játszottak.

Azóta a helyzet gyökeresen megváltozott. A repertoárnak több, mint a felét szovjet propaganda-darabok alkotják. A repertoár másik felét klasszikus cseh szerzők hazafias darabjai és az új kommunista írók munkái képezik. Az utóbbiakat pártrendelésre írták, olyan témakörökről, amelyek politikai szempontból fontosnak látszottak. A közönség időre ilyen darabot kap, amely példaképpen állítja a tömegek elé a sztachanovista munkásokat, lesújtó véleményeket mond a parasztság táborában akadó szá-

rendszert különböző hivatalos jelszavak tervek és gondolatok propagálásában. Minden író, aki a hírnévnek bizonyos fokát elérte, kinevezést kap, amelynek alapján egy bizonyos kerületnek ő a kulturális patrónusa és ebben a minőségében kötelessége havonta többször oda ellátogatni. Hivatalosan az író szerepe az illető kerület kulturális ténykedésének az ellenőrzése. A valóságban azonban utasításokat kap az írószövetségtől (ezek az utasítások a kommunista párt központjából jönnek) arra, milyen előadásokat kell tartani földművesek, munkások, ifjúsági mozgalmak és iskolagyermekek előtt. Természetesen a tendenciát is egész pontosan körvonalazzák. A témák kilencven százalékának semmi köze irodalomhoz, vagy kultúrához, a fontos, hogy az író minél több helyre jusson el és nyilvánosan szónokoljon Sztálin vagy Gottwald születésnapján az orosz, vagy csehszlovák forradalom évfordulójának napján. Dicsérnie kell a mezőgazdasági szövetkezeti munkát, követelnie kell az engesztelhetetlen harcot a nyugati reakció ellen, hangsúlyoznia kell, mennyire hálás Csehszlovákia a Vörös hadseregnek, külön kiemelve a nyugati hatalmak hazug árulása, amelyek mindenkor cserben hagyták Csehszlovákiát, akárcsak a müncheni tárgyalások napjaiban. Ez a tevékenység és a párt különböző ügyosztályaitól érkező utasítások az író önkéntelenül is a rendszer szócsövévé változtatják. A végén az író nemcsak művészi szabadságát, de emberi szabadságát is elveszti.

a gazdag fényűzéssel berendezett kastélyban. Garasokért igen kényelmesen élhet ott, irhat nyugodtan, anélkül, hogy kenyérgondjai volnának és anélkül, hogy kivülről bárki is zavarná. S mindamellett — nincsenek könyvek.

A kormány különböző címeken szubvenciókat juttat az íróknak, minden lehetőséget megad arra, hogy tanulmányozzák a témájukkal kapcsolatos környezetet, légkört és problémákat. Néha előfordul, hogy az író egyidejűleg állami tisztviselő is, s ha egy ilyen író elhatározza, hogy regényt ír mondjuk a határvidekek új telepeseiről (ahonnan a német lakosságot 1945-ben kitelepítették), hathónapos hivatali szabadságot kap, olyan támogatást, amely legalább a kétszeresét teszi ki a rendes fizetésének, elküldik abba a körzetbe, amelyet könyve színhelyéül megválasztott, akaszt adnak ott neki, vagy egy egész házat és a párt minden módon segítségére van. De vajjon elkészül a könyv a kitűzött határidőre, a félév, az év, vagy a két év után? Az eddigi eredmények nem sok reményre jogosítják a kommunizmusokat. Az írók egyrésze — a fentvázolt feltételek mellett — megírta a szükséges számennyiséget. A kéziratok egyrészt nyomdaképesnek is találták. De az ilyen módon elért termékek irodalmi értéke és szellemi színvonala úgy aránylik a huszas és harmincas évek cseh irodalmához, mint a söröshordó polkája egy Dvorzsák szimfóniához.

botörőkről, satöbbi, stöbbi. A valóságban a színpadon tilos a szatírának, vagy kritikának bármilyen formája. A színház fölött is van egy kommunista különleges bizottság, amely elhatározza, hogy színpadra lehet-e vinni ezt, vagy azt a darabot, vagy sem. És ebben az esetben is nem az irodalmi érték a mérvadó, hanem a darab irányzata. És az eredmény? Minden jegyet eladnak, de a színházterem — csodálatos módon — üres. A dolognak igen egyszerű a magyarázata. Minden gyárnak, minden hivatalnak, megvan a maga kulturfelelőse, akinek az a feladata, hogy kollégáinak szellemi táplálékáról gondoskodjék. Ez a kulturfelelős adja el a hivatalos kiadványokat, vagy az olyan könyveket, amelyek a párt ajánlásával jelentek meg. Ő veszi meg a színházjegyeket és senki sem mer tiltakozni, amikor fizetéséből levonják a színházjegy árát. Viszont azok többsége, akik ilyen módon kénytelenek megfizetni a jegy árát, úgy vélekednek, inkább veszzen oda a pénz, sem hogy tönkremenjen az estéjük. Csak a koncerttermek zsúfoltak. A rendszer keze ide is benyúl, itt is leszállították a színvonalat, miután leépítették Talikot és Kubeliket, a két legnagyobb dirigent, mert nem voltak a párt tagjai. De ezen túlmenően eddig nem sikerült a pártnak beleszólnia a zenébe. Így maradt a zene a kultürember utolsó menedéke, ahová a párt keze nem jutott el.

NESS

Nem támadja meg a kezét

KONYVEKET

Magart és más nyelvűeket

VESZ LEHMANN

Tel-Aviv, Allenby-utca 74 sz.
HAIFA, Herzl-utca 31. szám

Miért nem jelentek meg a cseh írók a PEN-Club velencei kongresszusán?

A népi demokráciák kulturális életének egyik legsajátosabb vonása: a világtól kulturális vonatkozásban való tökéletes elszigetelődés. Angol, vagy francia könyvet nem lehet kapni, csak a híthú kommunista írók könyveit fordítják le. Ugyanez a helyzet a színdarabokkal is, — néhány kivétellel. Egyetlen francia, angol, vagy amerikai filmet nem mutatnak be a cseh moziban. Még a kommunista íróknak, művészeknek, tudósoknak sem szabad külföldre utaznia — csak a szovjetblokkhoz tartozó országokba. Ezeknek legtöbbször azonban nincs mit tanulniok. A cseh íróknak nem engedték meg, hogy résztvegyenek a nemzetközi Pen Club legutóbb Velencében megtartott kongresszusán, habár a Pen Club csehszlovákiai fióka még létezik. A hivatalos indok a pénzügytelálessal kapcsolatos nehézség volt. Nem gondoltak arra, hogy ez a kifogás igen átlátszó, mert hiszen a vendéglátó olasz központ hajlandóan mutatkozott az összes költségek fedezésére. Hogy a csehszlovák, magyar, román és bulgár írók nem jelentek meg a velencei kongresszuson (Lengyelország volt az egyetlen, amely elküldte megbízottait és ezzel bebizonyította, hogy még mindig fenntartja magának az önállóság egy bizonyos formáját), annak igaz oka a következő: 1. Az illető kormányok attól tartottak, hátha az írók egyrésze nem akar majd visszatérni országába. 2. Attól tartottak továbbá, hátha delegátusaik jelen léte kellemetlen vitákat fog provokálni a keleteurópai országokban uralkodó kommunista rendszerek irodalmi alkotásairól és ezeknek az alkotásoknak a szelleméről.

Ebben a rövid cikkben néhány odavetett esetvonalással akartam néholni a népi demokráciák kulturális helyzetét, különösképpen kihangsúlyozva a legprogresszívabb ország — Csehszlovákia — viszonyait. Magyarországon, Romániában és Bulgáriában nem sokkal derűsebb a helyzet. Lengyelországban jelenleg még jobb a helyzet, de a kommunista rendszer ott is egyre inkább húzza a hurkot és minden jel arra mutat, hogy rövid időn belül a lengyelektől is elveszik azt a szellemi téren uralkodó szabadságot, amelyet eddig élveztek. Azok, akik a második világháború előtti kulturális légkörben nevelkedtek, hajlamosak arra, hogy ebben a jelenségben átmeneti napfogyatkozást lássanak. Az egykori fények még világítanak lelkükben s ők biznak abban, hogy új fények fognak világítani holnap. De kommunista rendszerek nem egy emberöltővel kalkulálnak. Hogy tisztában legyünk annak jelentőségével, mi megy végbe ezekben az országokban kulturális téren, próbáljuk elképzelni, milyen lesz 30, vagy 50 év múlva ennek a világrésznek a szellemi arculata. Egy olyan nemzedék fog felnőni, amely soha életében egyetlen sort sem olvasott Baudelairetől, amely sosem látott egy Bernhard Shaw-darabot, amely nem ismeri és sosem hallotta híret Homerosnak, vagy Ovidiusnak, vagy Franz Kaffkának, vagy Rilkének, s még sok-sok más alkotóművészeknek, akik nélkül életük szegény és üres volna.

A hunani paraszti utja az államhatalomig

MAOCETUNG, a vörös Kina Sztalinja

A londoni Observer írja: Mialatt mi itt Angliában sorsunkat eonon ház-ügyeinket intéztük és a választásokon a többi közt a kommunispart teljes bukását észlelhettük, a történelem horizontján egyre erőteljesebben bontakozott elő mint a világ egyik leghatalmasabb élő alakja, a kommunista Kina kormányzója, Maocetung.

Most tért haza Moszkvából az orosz-kínai szerződés a kezében; csapatai a délázsiai államok határai felé menelnek és már ma kétszer akkora népeség uralkodik, mint Sztálin Oroszországban.

A század elején ez a Maocetung, röviden Mao, egyszerű kínai parasztfiú volt, aki a távoli Hunanban apja kis gazdaságában robotolt nap-nap után, évről-évre, akár sokmillió kortársa, aki a kínai anyafölddel folytatott folytonos kiizkődés közepette cserepedett fel.

Lázadás a kulák apa ellen

Egy tekintetben merőben más volt, mint amilyenek a hagyománytisztelő kínai parasztfiúk: már kora gyermekkorában fellázadt az apai tekintély ellen. Az apa ravasz, konok s kapzsi kulák volt, aki csak egy célért vesződött egy életén át, azért, hogy gazdaságát gyarapítsa és holdat hold után kaparintson meg. Amikor odáig jutott, hogy munkással dolgoztathatót, csak rizst adott enniük és havonta egyszer egy tojást, hús soha. A saját fialhoz — így mesélte ezt Mao negyven évvel később az író Edgar Snownak — még szigorúbb volt. Ezekből a havi egy tojást is megvonta. Ehelyett azonban több verést és szidást adott nekik. Mao tizeves korában megszökött az apai házból. Visszahozták és a szülői bánásmód alig lehetett enyhébb, mert tizenhárom éves fejjel öngyilkos akart lenni.

Az elrettentő példa

Végigéte a hunani éhínség szörnyű időszakait. Látta a lázadó parasztok fejét a faluügyi póznákra tűzve és látta, hogy a nagy elrettentés is hatástalan maradt: a szegényebb kulik megrohanták az apja rizsraktárait. Két nagy érzés dolgozott a fiatal Maoban: az apa heves gyűlölete s az inségekkel szemben érzett erős rokonszenv.

A kulák apa mindazáltal törődött: fia előmenetelével és mihelyt tehetett, iskolába küldte, hogy ott megkapja a hagyományos nevelést. Amikor 1911-ben a forradalom kitört Kínában, a tizenéves Mao otthagya az egyetemet és csatlakozott a harchoz.

Önnevelés spártai erényekre

Amikor tanulmányaihoz visszatért, megszervezt egy csapat djákat a forradalmi gondolat szolgálatára. Spártai módon edzették magukat ezek a Maovezette ifjak, jeges vízben fürödtek, a szabadban aludtak és forradalmisító útitájon beszárguldozták az országot. Mao nagyon komolyan fogta fel az életet, mohón rávetette magát az ujságokra, és Adam Smith, Stuart Mill és Rousseau kínai fordításait bujta.

Huszonöt éves korában végez tanulmányait és Pekingbe megy. A nemzeti könyvtárban kap állást. Fizetése alig van, de olvashat végre kénye-kedve szerint. 1918-tól 1920-ig rengeteget olvas. A könyvtárban fejezi fel Karl Marxot. A hatás ugyanaz nála is, mint számtalan más rebullis szellem esetében: feltárultak előtt te a nagy kérdések és a célt dinamikusá tették. Bucsut mond a diákpolitika kilátástalan izgalmainak, megházasodik és kivonul a nyüzsgő-ordító kínai életbe, hogy csináljon végre valamit.

Harminc év harcát

A konok és komor parasztfiú rátalált önmagára. Félelmetes találkozás volt. Harminc esztendő veszélyei, keménységei, megpróbáltatásai és fáradságai, a szerencse fel- és alá-cikázó szeszélyei közepette Mao változatlanul az maradt, aki volt. Sohasem tétovázott és sohasem ingott meg. Kezd tekintély lenni. Furcsamódon egyre inkább hasonlít az apjához, akivel hadilábon állott. Fortélyos, kemény, szókimondó, mint amaz. És ahogy az apa terjeszkedett kis gazdaságával, megszerezvén holdat hold után, úgy terjeszti ki Mao kommunista sejtjeit tartományról tartományra, tekintet nélkül az árra, amit neki és másoknak fizetniük kell.

A parasztszövetségek megteremtője

A többi kommunistavezér azzal kezd,

hogyan agítál, összeesküszik, bujtogat. Mao géniusza más utakat talál a forradalom megvalósítására. Szülőházájában Hunanban indul el: parasztszövetségeket szervez a föld azonnali megszerzésére. „Ne várjatok új forradalomra, mondja parasztszövetség, itt a föld, ez a titeket!” A parasztszövetségeket, hogy jogosan elhódított földjeiket megvédelmezzék.

Eleinte kollektív gazdaságok megszervezésére törekedett, de hamar átlátta, hogy ez sem nem népszerű, sem nem praktikus. Agrárpolitikája inkább a francia forradalomból való, mint a kommunista párt ideológiájából. Ez perze minden más, mint orthodox kommunizmus, de Mao számára ez tette lehetővé hogy meghódítsa egész Kínát.

Aki sohasem hagyta el hazáját

Mint hatalmasság és mint kommunista, Mao öncsinálta ember. Ebben különbözik az európai diktátoroktól, akik, Títót is beleértve, egytől-egyik Moszkvában végezték politikai iskoláikat. Mao most van először Moszkvában, amikor három hónapon át mint egyenlő tárgyalófél került szembe Sztálinnal.

Az orosz forradalom megteremtői, Lenin és Trockij, a forradalmat megelőző éveiket az emigrációban töltötték. Mao adjutánsai is ekként éltek. A kommunista Kina miniszterelnöke, Csu-Enlai, francia egyetem diákjaként vált kommunistává. A hadsereg vezére, Csu Teh, Németországban tanult politikát és hadtudományt. Mao maga sohasem hagyta el Kínát. Tizenhétben alkalmá lett volna külföldi egyetemre menni, nem ment. Ebben a tekintetben Sztálinhoz hasonlít, aki szintén mindvégig Oroszországban maradt.

Harc Csangkajekkel és a párttal

1921-ben csatlakozik le az alakuló kínai kommunista párhoz. Ekkor huszonnyolc éves. A forradalmi évek alatt, 1922-től 1927-ig, amikor ez a kommunispart orosz tanácsadók vezetésével és Csangkajek kountintangjának a támogatásával kezd megközelíteni az abszolút hatalmat, Mao Hunanban és a szomszédos tartományokban szervezi a parasztszövetségeket. 1927-ben jön a katasztrófa: Csangkajek fegyverrel fordul a kommunisták ellen és leveri őket. Azok a pártvezérek, akiknek sikerült a golyót és akasztófát elkerülniük, elvonultak a föld alá. Mao, távol a vihar központjától, felfegyverezte parasztszövetségeit és kihívással a rejtékhelyein dolgozó pártvezetőség ellen, amely helytelenítette fegyveres mozgolódásait, végrehajtotta a saját külön terveit.

Vereség, bujdosás és hatermérföldes anabázisa

Súlyos vereségeket szenvedett és volt idő, amikor Délkínában bujdosott és elhullatott morzsákon táplálkozott, mint a verebek. Egy nap aztán új csodát művelt: Kiangsi hegyei közt kommunista kormányt alakított. A párt földalatti vezetői Kantonban és Sanghájban voltak az elsők, akik merész lépést a leghevesebben elleneztek és Maot minden eddigi tisztségétől elcsapták. Nem törődött a kiátkozással, paraszti csökönyösséggel ment a maga választotta úton. A vége az lett, hogy a vezetőség, ha vonakodva is, behódolt a sikereinek.

Ebben az időben (1928. évben volt) Maohoz csatlakozott le Csu-Teh és mellette maradt mindvégig, mint a vörös seregek főparancsnoka. Együttes erővel sikerült felfegyverezniük, ruházattal és élelemmel ellátniuk gerillacsapataikat, amelyek hovatovább nőttek és terjeszkedtek. Csangkajeknek öt évébe került a teljes leverésük. Hevesebben az elűzésük. Elfogni nem tudta őket és Mao és Csu-Teh még végrehajtotta a modern történelem anabázisát: a vert sereget fegyvereivel együtt hatermérföldes meneteléssel, hihetetlen viszontagságok között átvitte Kina testén az északnyugati Yananba, ahol újraservezte őket és kezdte megint, ahol abbahagyta.

Az üldözött ember földet oszt

Ezekben az években osztogatta el Mao a kínai parasztnak földesuraik birtokait. Ahova üldözötése során eljutott, parasztszövetségeket szított. Csangkajek, aki a nyomában volt, elnyomta a zendüléseket. Mao tudta, vagy legalább is tudnia kellett, hogy akciói ezek és ezek halálát okozzák. De tudta azt is, hogy ha a földéhes nép között egy vágyat ül-

tet el, ebből előbb-utóbb kihajt egész Kina forradalma.

Mao nem nagyon érzékeny a halállal szemben. A polgárháború tíz esztendeje alatt, 1927 és 1937 között mindkét fél gátlástalanul öldökölt. Első feleségét Mao a kountintang rendezte vérfürdőben vesztette el, második felesége a tizezerkilométeres menetelés áldozata lett. Mindez nem gátolta őt abban, hogy a japán támadás idején fel ne ajánlja Csangkajeknek az egyesült frontot. Az egyesült front sem volt számára akadály, hogy abban az időben, amikor a japán volt a közös ellenfél, Csangkajek rovasára ki ne terjessze a kommunisuralmat újabb és újabb kountintang-területekre.

A hatalom csúcspontján

Hogy miért nem sikerült George Marshall tábornoknak kibékíteni Maot Csangkajekkel és hogyan történt, hogy

Mao, látva nagy esélyeit, egész Kínát meghódította végre, ez már elmult történelem. Ötvenhét éves korában Mao eljut hatalma csúcspontjára.

Uralmáról ma még keveset tudni, de annyi biztos: már eredetében is más ez, mint a keleturópai kommunista uralmak. Ezek egyszerű következményei az orosz háborús hódításnak. Mao győzelmeit ezzel szemben a polgárháború és a forradalom hozta létre.

A két helyi potentát

Izlsben és viselkedésében Mao még ma is az, aki volt: hunani paraszti. A hazai dialektust beszéli és hunani paprikával hinti meg eledelét. Ugyanannyira hunani, mint Sztálin georgiai. És kesztilkásul kínai, mint ahogy Sztálin is mindenkefelett orosz. Egyikük sem az a nemzetközi típus, amelyet a korai marxisták elképzáltak. Mind a ketten helyipotentátok, akik mint szervezők alulról tették meg az utat a legfelső hatalomig.

Hogy a két férfiú hogyan fér meg egymás mellett és mindegyik hatalmas bírodalommal és abszolút uralommal, ma még nem mondható meg előre. Egy mindenesetre bebizonyosodott: Mao, aki a fiatalabbik, hozzászólt, hogy minden ügyét és problémáját maga döntse el. Ő Sztálint kivéve az egyetlen kommunista, aki eddig soha semmilyen pártfegyelmnek nem vetette magát alá.

A Világvarosi Regények

minden száma egy jó mozilap, de annál sokkal olcsóbb.

Ezen a héten

Aszlányi Károly: **Hét pofon**

Érdekes, mulatságos, nívós.

ár: 50 mil.

Kapható minden újságárúsnál.

Az irodalom és művészet frontjáról

A cionista szervezet hivatalos lapja — a „Háolám” — megszűnt. A lapot, amely a Herzl által alapított Die Welt hebernyelvű utóda volt, Nachum Szokolov alapította 1907-ben és 1936-ban bekövetkezett haláláig a lap szerkesztőjeként szerepelt.

A Háolám Kölnben indult meg, majd átkerült Berlinbe és Berlinből Londonba. Ebben az időben élte a lap fénykorát. A legkiválóbb héber írók, költők, publicisták adtak egymásnak találkozókat a Háolám hasábjain. A lap minden egyes száma esemény volt. A világ legtávolabbi zugában élő héber olvasók számára ez jelentette a kapcsolatot a héber nyelvvel, irodalommal, kultúrával, cionizmussal, Palesztinával.

A cionista szervezet központjának Jeruzsálembe való átköltözésével a Háolám is Jeruzsálembe került. Amilyen mértékben azonban kiéleződtek a pártpolitikai differenciák, annál gyengébb volt a partonkülső Háolám befolyása. Moshe Kleinmann, a lap szerkesztője személyi presztízsével még birta valahogy tartani a lapot. Kleinmann halála után azonban mindenki érezte, a Háolám napjai megvannak számlálva. Bizonyos befolyásos körök nem csináltak titkot belőle: fölöslegesnek tartják a Háolámot, céljuk a lap megszüntetése.

Igy zúnt meg a Herzl által alapított Die Welt hebernyelvű utóda — a cionista világszervezet központi lapja. A lap bucsúcsikében Moshe Kohen a következőket írja:

A Háolám körül ellenséges atmoszférát teremtettek. A tisztviselők bizonyos körrel nemcsak, hogy nem támogatják a Háolámot, miként az illet volna, a cionista mozgalom hivatalos lapjával szemben, de nyíltan gáncsolták a lap munkáját. Így például a Háolám ahelelyt, hogy elsőkézből kapta volna meg a belső információkat, — ami különben logikus és természetes volna — háttérbe szorult minden vonalon. A dolgok annyira elfajultak, hogy például az első Kneszet jeruzsálemi megnyitójára sok újság képviselője kapott belépőjegyet — csak a Háolám képviselője nem. Jozséf Sprinzáknak, a Kneszet elnökének kellett intervenálnia, hogy a cionista világszervezet hivatalos lapjának képviselője jeyget kaphasson. A gyorsírói jegyzeteket azonban a Sprinzák protekciójával sem sikerült megkapnia. Ebben a gyűlölködő atmoszférában a Háolámnak meg kellett szünnie.

A Háolám most mutatta be nagy sikerrel Shakespeare Othelloját, minden korok legnagyobb drámai alkotását. A művet Nathan Altermann fordította hé-

berre. A mű különben a napokban könyvalakban is megjelenik.

A héber irodalom régen kultiválta Shakespeare-t. Altermann fordította le néhány évvel ezelőtt a Vindsori vig nők című művét, Sionzky fordította Hamletet, Csernichovszki fordította Macbethet. Ezek a legújabb Shakespeare fordítások olyan nívót képviselnek, hogy bármely kulturnemzetnek a legnagyobb dicséretére válnának.

A jisuv a napokban ünnepli Sámy Gronemann 75 éves jubileumát. Gronemann ismert népszerű alakja a cionista mozgalomnak. Gronemann Berlin egyik legkiválóbb ügyvédje volt és mint kitűnő szónok és újságíró, a sajtóban és a székeken egyaránt harcolt az asszimilációs felfogás ellen. Gronemannnak kitűnő humora van, ennek köszönhető, hogy a kongresszusi bíróság elnökeként a legkomplikáltabb és a legkényesebb ügyeket könnyedén és a felek melegegésére elintézte. Jellegzetes arcját — az elmaradhatatlan szivarral a szájában — számtalan karrikatura örökíti meg.

Sámy Gronemann nemcsak mint cionista vezér és író, de mint szinpadiszerző is kitűnő érdemeket szerzett magának. Ő írta többek között a Slomo Hámelech és Shalmi cipész című szindarabot, amely Altermann kiváló héber fordításában több mint kétszázszor ment az Ohel nevű munkásszínházban. A darabot különben New-Yorkban is nagy sikerrel mutatták be. Jákob és Ezsau című darabját a Metáfé szatirikus színház, míg Heine című darabját a Hábiná mutatta be nagy sikerrel.

Gronemann most memoárjain dolgozik. Ezek az emlékiratok („Egy jeke emlékeiből” címen jelent meg az első kötet) az újkori zsidó memoár-irodalom remekeinek számítanak.

Amerikai lapjelentések szerint a tavasszal két nagy művészvendége lesz Izraelnek. Az egyik Szalom Asch, a világhírű jiddis író, akinek legutóbbi kereszténytárgyú regényei óriási vihart kavartak fel, a másik Charlie Chaplin, a világ nagy filmkémikusa. Chaplin izraeli látogatása mindenesetre nagy szenzáció lesz, bár kérdés, milyen hatást fog kiváltani szinpadis fellépése, hiszen tudvalevő, hogy Chaplin ereje a néma filmben rejlik és abban a típusban, amelyet megalkotott. Illetékes körök ismételtelen felteszik a kérdést: ezekben a devizaszegény napokban feltétlenül szüksége van az országnak ezekre a „drága” látogatásokra?

LONDONI LEVÉL

Lovak és parasztek

Irta: KACZÉR ILLÉS

Március eleje.

Nem hinném, hogy sokan felfigyeltek volna a bányalovak sorsát érintő eseményre. Az emberek nem beszéltek róla, a sajtó elhallgatta. Csak az angol rádió említette meg egy félreeső műsornak légüresnek látszó negyedórájában, szinte csak hogy foglalkoztassa az étert. A közlés időpontja sem volt alkalmas. A közvéleményt a választások foglalkoztaták és ha a hadjáratot zajtalan puskarokkal harcolták is végig, az izgalom emelkedően volt és az embereket csak egy kérdés érdekelte, az, hogy ki kerül felül, a labour, vagy a tory. A toryk vagy nagyon bíztak a győzelmükben vagy nem is akartak győzni, mert féltek az Angliára szakadó nehéz évektől és a szociális nyugtalanságtól, amelyeken szép ígéreteik ellenére, vagy talán épp ezért, nem tudtak volna urrá lenni, és elbizakodottságukban vagy félelmükben keztyűskézelt támadtak. A munkáspárt fokortesei is felvették a dzsentimeni keztyűt, azok is, akik valaha a vakolókana- lat vagy az ácszekercét tartották kérges tenyerükben; szinte mintha bizonyítani akarták volna, hogy ők is vannak olyan uriember, mint a toryk. Strachey közlémezési miniszter a választásokat követő napon állt elő a kedveskedő ajándékkal: négy unióról ötre emelte fel a személyes édességek havi adagját, mondván, hogy ezt már rég tartogatta az angol közönség számára, de tartózkodott az előzetes közléstől, nehogy ezzel a választókat befolyásolja. Megkapta finomságáért az ellenszámít. Lord Beaverbrook, aki a toryveséget a saját személyes kudarcának tekinti, szájálól estilapján, az Evening Standard-ban, egy sorba helyezi, és meglehetősen vasos fejéim-sorba, a hadügyminiszterre avanzsált labour politikust - tizenégy évre ellített Fuchs atomtudóssal, aki mint fanatikus kommunista kiszolgáltatta az angol-amerikai hadititkot Oroszországnak. Strachey is kommunizagyanus és oroszbarát, ha nincs is benne a pártban és ha nem is volt benne soha, egyike azoknak, akiket „együttutazóknak” lehet nevezni. És ilyen emberre bízta az új labourkormány a hadügyminiszteriumot. Ezekben a fölötte kényes időkben...

A bányalovak sorsát Morgan Phillips sem említette kitünő választási cikkeiben és kortesbeszédeiben, holott az ő karrierje is a szénbányában indult el. A munkáspárt főhadiszállásának koronázatlan párttitkára is letette az egykori csákányt és az egész hadjárat alatt elegánsan verkedett. A főbecsvágya talán csak az volt, hogy Sztálinnak megmutassa. Sztálin négy évvel ezelőtt azt mondta neki, amikor fogadta őt a Kremlben: nem hisz a munkáspárt tartós uralmában, biztos benne, az őshíena Churchill újra hatalomra kerül. Egy paraszthajszalon mult, hogy a sztálini jóslat már most be nem igazolódott és Mr. Phillips igazán sajnálhatja, hogy eldobta a dinamitos kanócot, amelyet valaha oly ügyesen kezel. Az egykori bányászlegény, aki hisz az általa értelmezett szocializmus jövőjében, ma kissé elborulva nézi ezt a jövőt és azt mondja: a tömegek még tudatlanok és tudattalanok, meg kell őket nevelni az eszmének. Jó előadásokkal, jó könyvekkel, jó szervezéssel, jó sajtóval. Ugyanezt gondolhatja az egykori kifutóúti, aki öt év óta a labourkormány oszlopa. Mr. Herbert Morrisonnak is van oka sajnálnia egyet-mást, így a többi közt azt, hogy miután az uralom első évében rátette a torysajtóra az öklét és megpróbált tisztogatni, ez az öklével megmaradt és a nagy tisztogatás sohaem ismétlődik meg, ha a torytábor gyarapodtával a torysajtó bátorsága is gyarapodott. A szocialista rendszert lejárátja nem sikerült, próbálja lejárátni az embereit azzal, hogy megfurja és kővi őket vezető állásaikkól.

No persze, egy tanultabb és tudatosabb közvélemény előtt nem kell szégyenkeznie vele, ha az ember a négylábu proletároknak is gondol. A bányalovak új munkarendje talán egyike volt a labourkormány utolsó intézkedéseinek szorosan a mandátum lejárta előtt. Érzésem szerint a legemberibb, a legszociálisabb vagy mondhatnám, a legszocialistább intézkedés. A háboru utáni első laboururalom végén a bányalovak számára is biztosították végre nyolcórás munkanapot és a hatnapos munkahetet. Egyéb vívmányokhoz is hozzájutottak: gondoskodás történt, hogy munkamentes idejüket le-

hetőleg ne földalatti istállóikban töltsék el, hanem minél többet ott lehessenek isten napja és ege alatt a szabadban. De akárhányszor felviszik őket, gonddal és körültekintéssel kell ezt megtenni, hogy esős, ködös vagy fagyos idő esetén megkíméljék őket a váratlan változások káros hatásaitól. Ebben a tekintetben talán még több figyelmet és gyengédséget élveznek, mint a bányák kétlábu dolgozó. De az ember végre is barlanglakó multtal került le a bányákba már jó évezredekkel ezelőtt, megszokhatta a föld mélyét és az atmoszféra változásokat. És ha odafele zuhog vagy dühöng a vihar, kalapot tesz a fejére, kendőt a nyakába és szorosan összehúzza magán a köpenyegét. A ló a széles szavannák őslakója volt, itt fűvelt és itt száguldozott isteni önfeledtségében, míg az ember meg nem leste és a maga sorsához nem pányváztta. A ló alig egy-kétszáz év óta száll le a bányák szivattyúhoz és zuzómalmaikhoz és ez a vendégszereplése sem jószántából történik.

A bányaló nem tud szervezkedni, bizalmiférfijai sincsenek és így az emberre hárul a szociális kötelesség, hogy a munkára szorított állatnak megadja a dolgozóknak kijáró jogokat. Ez itt, nemde, szépen hangzik, de nem minden időben van meg a zenéje. Ha az ember nagyon gondolkodik, megérti, miért nem lehetett ezzel a lovaknak adott szocialista vívmánnyal elkerülni a választások előtt és miért beszélt róla a BBC oly félreeső órában és oly szerényen, a hang letompított színeivel. Hangosan nem lehetett említeni, nehogy meghallja a parasztló. A parasztló nem megy le a bányába, hanem a szabadban dolgozik, ott azonban látástól vakulásig és még tovább, mert ha besötétedik, lámpással viszi haza a terhet. A parasztlóval, amely szelid lény, talán nem bántja, ha testvére a bányákban löjgökhöz jutott, annál inkább izgatja ez a gazdáját. A parasztló, és különösen a telkes parasztló csinálni kell bánni, nem szabad őt ingerelni, izgatni semmivel, mert földtúró jelentősége nap-nap után emelkedik és mert azonkívül, hogy termel, még szavaz is. Nemcsak a választások idején, már jóval a választások előtt is a kormány kedvelt gyermeke lett a parasztló, adott neki megbízásokat, gépeket, verbuválta számára a munkaerőt és ha termelt, drágábban megfizette a termését, mint a legtávolabbi tengerentúli föld minőségben magasan fölülte álló termelvényeit. A kormány örömmel adta a pénzt és a tartós szubvenciókat farmerjeinek, mert a végén elkerülhetett, hogy alig öt év munkásuralom után sikerült az elhanyagolt angol föld újabb ugarjait bekapcsolni és a mezőgazdaság termelés harminc százalékkal túlhaladta a békeszínvonalat. A parasztló szemmel látta hatólag gyarapította bankkontója mellett a holdjait is. De egyébként hideg maradt a kormány udvarlásával és verbuválásával szemben. Neki ne beszéljenek a szocializmus áldásairól, neki erről megvan a jól kialakult véleménye. Churchillnak van igaza, vissza kell hozni a régi jó idöket, a gazdag és jólétben dúskáló Anglia idejét, amikor a gazda szemé hízta a jószágot és a gazda kemény ökle tekintélyt tartott a béresi és cselédei között.

Mint minden hatalomra lendülő szocialdemokráciának, az angolnak is az a főbaja, hogy nem tud megbirkózni a parasztkérdéssel. A parasztló belső természeténél fogva konzervatív és különösen ha van valamije, lova, háza, birtoka. A labour-kormány ezt a konzervatív szellemet semilyen adakozó kedvességével megváltoztatni nem tudta. A farmer csak gyanakodóbb lett és dőlőfősebb és gyanakodásra, dőlőfős haragra a maga kis egoizmusa szempontjából joga is lehetett. A kormány száz újabb kedveskedéssel gondoskodott a mezőgazdamunkásság pótlásáról is. Az első, amit megtehetett, hogy ezek a dolgozók a városba ne dezer-táljanak, gondoskodott a jogalkról és emberibb megélhetésükről. A bérest és a farmmunkást csak úgy lehet a falun tartani, ha a fizetése valamelyest megkö-

zeli az ipari munkás béreit. A labour doktrinerjei azt hitték, hogy erősebb élelmézési adagokkal és ötésfélfontos bérminimummal sikerül megteremteniök a városi proletariátus párdarabját, a proletár-paraszt, aki új jogainál és emelt béreinél fogva már szocialistává is válik. Attleék és Morgan Phillips szervezői úgy érezték, hogy a vidéken a hívök nagy tömegeit sikerült toborozniök és az új választáson már a mezei hadak felvonulása is az ő javukra történik. Súlyosan csalódtak. A telkes parasztló, a lovas parasztló magasan tartotta a toryszázlót, és a béresek serege mintegy hipnotizálva, követte és ha szegénykezve és belső érzései ellenére is, Churchillre adta le szavazatát.

Erre mondja most Morgan Phillips, hogy a tömegeket nevelni kell a szocializmusra. Nem elég, ha jogokat és jobb fizetést biztosítanak a falvak dolgozóinak, meg is kell érteniük velük, hogy éljenek jogaikkal és igyekezzenek megvédeni öket. Az új angol kulák és a régebbi angol földesúr sem jobb más ilyen kuláknál és földesúrnál és talán még nagyobb a tekintélyük az ösiség alapján. A gazda rühelli, hogy oly magas béreket kell fizetni és be kell tartania a törvényes munkaidőt. Hacsak teheti, lecsip a bérből és az istenre és az időjárásra hivatkozva emeli a munkaidőt. A parasztló természeténél fogva tiszteli a tekintélyt és engedelmes. Sejtji, hogy ha a gazdája győz a választáson, befellegzett a magas bérek, a jogoknak és még a külön saját és egyéb élelmiszeradagjának is, amelyet a gazda igazolta formulára adnak ki. A gazda sir, hogy a bérek és a cseléd renyhésége a tönk szélére juttatja és a cseléd a gazda pártjára szavaz, mert a gazda ad neki és családjának fedelet a feje fölé és a munkáskormány épitkező ígéretei a holdban maradtak. Ha kiteszik az utcára, ha családostól szaladnia kell, ki fog róla gondoskodni? Amikor indul voksolni, talán dolgozik benne valamilyen lázadó szellem. De ha odaér és a szavazatszedő asztalnál ott látja a főnökét vagy a főnöke puszijátását, aki röntgenszemmel figyeli minden mozdulatát, a keresztet nem oda teszi, ahova szeretné, hanem oda, ahova a gazda szemé parancsolja. A gazda szemé hízta a jószágot és irányítja a szavazást.

Egy-két baloldali képviselő, így a Reynold's News kolumnistája, Tom Driberg, strófákat sir a labourkormány felhízta földesurak terrorjáról és a nincstelen falusi dolgozók gyáva meghunyászkodásáról. A bányalovak számára lehet új jogokról gondoskodni, a szénbányák nacionalizálva vannak, ott maga a nacionalizáló gondoskodik, hogy ezek a dolgozói újult erővel kezdhessék nap-nap után a munkát. A parasztló sorsa a gazdája kezében van. De még a ló sorsa nem is olyan lehangoló. A lovára vigyáz a parasztló. A béresen csak úgy uralkodhat, ha testileg-lelkileg meggyengíti. Öreg módszer ez mindennél másutt is, ahol a feudális rendszer bármilyen formájában megmaradt. Itt most nevelőmunkával akarnak változtatni rajta. A kérdés az, lesz-e Morgan Phillipséknek ideje ezt a nehéz, csökkönyös és visszacső fajtát oly gyorsan megnevelni, hogy ez már a következő választásoknál éreztesse hatását.

A nagy vita, amely ma a labour és a tory közt folyik: az egyik azt mondja, hogy minden termelő eszközt nacionalizálni kell, a földbirtokot is; a másik szerint a tulajdont meg kell hagyni az egyre feljebb törekvő magánvállalkozó kezében. Mindenik tábor tudja, mit beszél. A nacionalizált szénbányák tanulságát nem lehet kétségbevonni. A bányászok, miután megszabadultak a szénbányák atyai jóindulatától és vezérségétől, zárt tömegekben verkedtek a választásokon, a falankson egyetlen toryjelölt nem jutott keresztül. Ök adták a legnagyobb elért többségeket, egy 38 ezrest, és huszonkét esetben huszezen felülileket. Harminchét labour-képviselőt küldtek a parlamentbe. A harminchét vigyázni fog rá, hogy a bányavideken még a lovak is megtartsák emberi jogukat. A mezőgazdaság-kerületek tory-győztesei minden biztonnyal a földesúr és a kulák terjeszkedő és tekintélyjogaiért indulnak küzdelembe, hogy küzködő és verejtékező cselédjeik, istenments, túl ne lépjk lovaik színvonalát.

Mezőgazdasági sarok

Az olajbogyó termelés és feldolgozós problémái

Február hónap végével lezárhatjuk azt a fejezetet, amely az olajbogyó érési és feldolgozási időszakának mondható, és mivel ez volt az első év Izráelben, amely többé-kevésbé rendszeresen kihasználta ennek a termelési ágának lehetőségeit, érdemes megállni és visszapillantani az olajbogyóval kapcsolatos problémákra. Főképp érdemes megemlékezni arról az érdekes tünetről, amely a mi fiatal mezőgazdaságunkban oly gyakran tapasztalunk, hogy az új dolgoknak keresésében leértékelődnek az ország eredeti javai. Ennek magyarázata talán abban rejlik, hogy az évezredes primitív termelés és feldolgozás magát a terméket is csökkent értékűnek mutatja a haladni vágyó ember szemében. Tény az, hogy az olajbogyó termelése és feldolgozása még ma is olyan ősi módszerek szerint folyik nagy részben, mint amelyekre az archeologus leletek sejtetnek engednek. Azonban, és ez éppen az olajbogyó esetében kivüláglik, az évezredek gyakorlatát a minőség tekintetében elérte az optimizmus és a modern földművesnek és gyárosnak új módszerekkel csupán a mennyiségi és rentabilitási kérdésekre kell válasz adnia.

Olajbogyó-fajok és termésük

Az országban található olajfaj nagy része (90 százaléka) meghatározatlan fajú, nem egységes oltás, amelyet gyűjtőnéven „szuri”-nak hívunk. Az arabok még „beledinek” is nevezik, amely bennszülöttet jelent. Ezzel szemben a zsidó települések főképp konzerválási célokra különböző tiszta fajokat honosítottak meg Palesztinában, amelynek nagyrésze Spanyol- és Olaszországból származik. A főkülönbség a bennszülött és a meghonosított oliva-fajok között az, hogy az utóbbiak a nagyságban jóval felülmúlják a „szurit”, és ez már maga gazdaságosabb a szedés és az eladás tekintetében. A termés bőségét a zsidó településeken az új fajoknál öntözéssel növelik, amely azonban az olajbogyó olajtartalmát csökkenti. Egy átlagos „szurinak” a termés öntözés nélkül 40-70 kg-ra rüg, míg az öntözéses „manzanillo” vagy „merhavia” 100-120 kg-ot is ad. Beit Hásitában az idén elérte egy átlagos 250 kg-os termést. Az olajmennyiség, amelyet préselés által kaphatunk, az öntözés nélküli olajbogyókból átlagban 27-30 százalékot tesz ki, míg öntözéses termésből csak 15-18 százalékot. Ezáltal a termelés két részre osztható: az öntözéses nagy szeműeket konzerválási célokra, míg az öntözés nélkülieket olajprezésre használják fel. A termelés egyik főproblémája a szedés, amely az ilyen kis gyümölcsnél pusztá kézzel nagyon szaporítatlan. Olasz- és Spanyolországban használnak speciális villákat, amelyeket azonban nálunk még nem vezettek be. Ennek a hátránya, hogy sok levél is belekerül a szedőkösárba és ezáltal a válogatást nehezíti meg. Az arabok egyes helyeken az olajprezés szánt bogyókat hagyják lehullani és a földre terített gyékényekről hetenként összeszedik. Természetesen ez a módszer bő alkalmat ad a rothadásra és erjedésre, azonban tény az, hogy kezdetleges erjedésben levő olajbogyókból nagyobb mennyiségű olajat lehet kivonni, vagyis a hátramaradó „pogácsa” kevesebb olajat tartalmaz.

Konzerválás

Az olajbogyók eltevése a legkönnyebb háziiparok közé tartozik, és ezért majdnem minden „mese” saját maga dolgozza fel termését. Főképp áll ez a zolden elített olajbogyókra, amelynek módszerei ma már biztosak, és így az erjedés által alakult tejsav a 8-10 százalékos sóoldattal megóvja a terméket káros bakteriologiai behatástól. Vigyázni kell azonban, hogy az erjedés befejeztével az olajbogyó olyképen legyen tárolva, hogy a folyadék ne legyen érintkezésben levegővel, azaz hermetikusan zárva legyen, mivel ellenkező esetben könnyen kaphatunk penésztelepeket a felszínen. A fekete érésre hagyott olajbogyó eltevési problémája annál bonyolultabb. Ennek oka, hogy az eltevésre alkalmas nagyszemű bogyó nem tartalmaz megfelelő mennyiségű olajat. A szárzás sóban való eltevés nem gazdaságos, mivel az összezagorodás által nagy súlyvesztésig áll elő. A konzerválásnak van még egy módja: a sóoldatban való elrakás, ennek viszont az a hátránya, hogy az erjedés következtében keletkezett savak a fekete színt elfikéjtják, ami gasztustalanná teszi a bogyót.

Ebben a kérdésben még nagyon sok próbálkozásra és kísérletezésre lesz szükségünk, míg ismét elérjük a bibliai kor nivóját.

(Folyt. a 2. oldalon)

Az egészséges láb
 a jó közérzet előfeltétele. — Tanácsadás kötelezettség nélkül
D'Scholl's Foot Comfort Service
 Magyarul is beszélünk.
 T. A. Allenby 37. Blalík-sarok.

Bucusi Bergnertől Aki megalkotta a világegyetem kulcsát

EINSTEIN UJ ELMÉLETE

Mit mond erről a cambridgei egyetem fizikatanára

Évekkel ezelőtt, diákkoromban láttam először Claude Anet „Ariane, jeune fille russe” (Ariane, az orosz lány) című regényéből készült filmben. Akkor még nem tudtam, mi tetszett benne annyira: az izgalmas, romantikus történet a fiatal szabad mozgású és gondolkodású orosz diáklány és egy kiélt úriember között, vagy a színésznő megjelenése és főleg a hangja, amint sejtelenül suttogással oson partnerével keskeny sikátorokon keresztül, halkán beszélget vele kávéházi asztalnál cigarettázva, vagy virágot szed és kislányosan mosolyog. Hosszú ideig mélyen bennem maradtak ezek a képek és most is látom Bergner szökés, sima haját, amely majdnem olyan színű volt, mint bő raglán beige kabátja (amit úgy irigyletem tőle), és vékony, okos arcát, amely nem volt sem szép, sem csúnya, csak okos. Nem kell szépnek lenni, kerdeztem magamtól, hogy színésznő legyen az ember? Azután sok filmjét láttam, bennem azonban úgy maradt meg, mint „Ariane, az orosz lány”.

Amikor Izraelben előadásra mentem, akkor is „Ariane”-t kerestem benne, diákkorom ideálját. Bevallom, éppúgy igazat kinézése, — a valóságban ezegyszer, — mint játéka. És amikor megláttam, megdöbbentem. Hogyan, fiatalos kinézése nemcsak maszkirozás, a valóságban is ilyen? A „Nagy” Bergner ez az egyszerű feketeruhás, vékony kislányos figura, aki szokatlanul mélytűzű szugesszív szemével provokálja ezt a döbbenetes csendet. És ezzel a külsővel hódítja meg állandóan a világot.

Az idő múlását csak a vékony, éles vonal jelzi a szája körül...

„Azután leül” és pótálat mozdulattal „olvasni” kezdte Fräulein Elsét...

Elisabeth Bergner kétszertelenül határozott jelent a modern színészetben. A filmszínészetben ő az első nő, aki intellektusa által kerül a legelső közé. A többi nagy nő csillag, Greta Garbo, vagy Marlene Dietrich például, akiknek művészetéről már irodalmat írtak össze, vagy külső szépséggel megáldottak, vagy bizonyos démoni erőt sugároznak a nézőre. És elsősorban dákák. Csak Marlene Dietrichre kell emlékeznünk, aki a második világháborút megelőző években exotizmusba hozta még a komolyabb mozilátogató „özönöségét” is, amint megjelent rendszerint uszályos fehér szatén ruhájában és hermelin keppjében. Vagy ki ne emlékezne Greta Garbo felejthetetlen filmjeire: Marguerite Gautier-ra, Krisztian Királynő-re, stb. Az álmagat szemű, hanyag mozdulatú, férfibódító démonra. Ki nem viselt arnak idején Greta Garbo frizurát és szemöldököt, ki nem utánozta őt járásban is, szorosan magárahúzva kabátját és kissé előrehajolva?

Ezekkel a „segédesszökökkel” Elisabeth Bergner nem rendelkezik. Neki mindent a lélek mélyéről kell kihoznia. Erőszel és tudással, az emberi lélek mély ismeretével és analízisével. Minden alakításából a szellem sugároz. Nincs elbűvölőbb Rozalinda vagy értelemesebb Katalin Cárno mint az ő alakításai.

Mostani előadótornáján új műfajt hozott, az „egyszerű és disztelen” felolvasást. A színészet modern irányzata ez, lényege a kifejezés elemi való honatása, egyiknek a tökéletességig való fejlesztése a többi elem teljes mellőzésével. Nemrégiben láttuk ezt az elvet az új francia pantomimban, amelyben a művészek szigorúan „műtettek minden hangot és minden disztelt, csak a tiszta mimikával, a mozdulatok elképzelhetetlen fokig való fejlesztésével ejtették bámulatba a nézőt.

Ugyanezt cselekszi Elisabeth Bergner a hanggal; ő a mimikát (a tulajdonképpeni játékot) és a diszteltet mellőzi. Hangjának modulációja nemcsak tökéletes és hihetetlen meglevenítő erővel bír, de eddig ismeretlen finomságig fejlesztett. Hang még nem fejezte így ki a lélek rezgésének minden nüansát. Amint ott ül Bergner, igénytelen szerénységében és lapoz, „látjuk”, ahogy Fräulein Else kilép Schnitzler főllásából, lélekzik, érez, győtrődik és meghal. „Látjuk” egész környezetét, az embereket, a hotel tág terméit, a semmeringi hegyeket, halljuk a madarak csicseregését és érezzük arcunkon a tavaszi szellő simítását. És mikor Bergner a könyvet becsukja, idő telek bele, amíg a schnitzleri fojtott világból a valóságra ébredünk.

Ez Elisabeth Bergner művészet: egyszerű, disztelen, de tiszta, mint a hegyi patak, vagy a nemes kristály. Olyan, mint a kötetlen vers, rim nélküli, hogy az érzések és gondolatok belső ritmusát jobban követhesse.

Bergner Szent Johannája is szugesszív erővel hatott. Sokat vesztett azonban értékéből azáltal, hogy csak egy jelenetet láttunk és hogy a két előadó két különböző nyelven beszélt.

Az izraeli nézőközönségben Elisabeth Bergner mint Fräulein Else keltette a legnagyobb művészi élményt. Három hó-

A cambridgei egyetem fizika- és matematikatanára, J. Bronowski, az angol rádióban előadást tartott Einstein új elméletéről. Ez az az elmélet, amelyről az amerikai lapok az elmúlt év végén, néhány nappal azután, hogy a princetoni tudós jelentést tett róla a tudományos világnak, azt írták, hogy Einstein tanár megalkotta a világegyetem kulcsát. Bronowski, aki a maga népszerű előadómódján igyekszik a művelt közönség számára érthetővé tenni az új teóriát, a következőket mondja:

Newton Izsák és az alma

Közel háromszáz évvel ezelőtt, amikor a nagy pestisjárvány dühöngött Londonban, az emberek elmenekültek a nagyvárosokból és a távoli vidéken szoródtak szét. A cambridgei egyetem is hazaküldte diákjait két évi szünetre. Így történt, hogy valamikor 1666-ban egy huszonhárom éves fiatal ember ott ült anyja lincolnshirei kertjében és távol tanáraitól a világegyetem kérdésein tűnődött. Mialatt éppen a hold tüneményén gondolkodott, egy alma esett le a fáról.

Hallhatták már a történetet önk is, valóságos történet, a szereplői: Newton Izsák és az alma. A meglátás pillanatában a csendes gyümölcsös kertben egy nagy elmélet születésénél lehetünk jelen. A nagy elméletet most háromszáz év után Einstein műve koronázza meg, de ezáltal még jóval mélyebb valamiről beszélhetünk.

Egy villanásra beláthatunk magába a tudomány természetébe is. Az emberek ezrel gondolkodtak a hold vándorlásain és látták a fáról leeső almát is. Két különböző jelenségnek látták. Newton belső sugallata vetette fel elsőnek a kérdést: vajjon valóban két különböző jelenség-e ez? Az almát valamilyen erő vonzotta a földhöz és talán ugyanez a vonzóerő működik a földön kívüli eső térben is. Ez lehet a vonzás, amely a holdat ott tartja a földkörül pályáján és a földet pályáján a nap körül, akár a parittyában a meglendített kavicsot.

A képzelőerő szerepe a tudományban

A világegyetem váratlanul rendeződött. Kitudódott, hogy bizonyos erő tart össze két anyagegységet és ami a legfontosabb, az összetartó erő mindig ugyanaz. Az események bonyolultsága tisztult, a nagy meglátás egységessé tette a vonzás elvét a földön és a holdpályán.

Ez itt a tudomány igazi természete: két különböző eseményt, amely közt látszólag semmi kapcsolat nincs, egybevet és a képzelőerő műveletével bizonyítja, hogy egy természeti törvény kihatása mind a kettő.

A képzelőerő műveletének mondom, holott nagyjából nem ez az, amit általánosságban tudományos gondolkodásnak neveznek. De valójában ez minden nagy meglátás lényege: észreveszi a hasonlóságot látszólag ellenkező dolgok közt. Ami persze nemcsak a tudományban van így. Egész gondolkodásunkban, akár tudományos, akár a tudomány mezőin kívül van, mindannyian keressük az egységet emberi tapasztalataink terén.

Az egyesített-mező-elmélet

Az Einstein publikálta új elmélet neve: „Egysített-mező-elmélet.”

A célja az, hogy az universumban lejátszódó mozgalmak különböző módjait egyetlen rendszerbe foglalja össze.

Amióta Newton az első nagy lépést a pestis és a londoni tüzvész idején megtette, a folyamat nem szünetel: próbálják összekötni és tömöríteni a tudomány fogalmait. Ma már természetesen találjuk ezt és csak kevesen közülünk gondolnak rá, hogy a képzelőerőnek mekkora ugrását jelentette egye-gy lépés annak idején. Ma már közhely számunkra, hogy minden anyag atomokból van megszerkesztve, hogy a hőség az erő egy formája és az atomok mozgása és hogy a villanyáram az energiának más módon való továbbítása. Egyre inkább látjuk, hogy a fizikai világ a kapcsolatok sora és egyetlen egység. Egy emberöltő alatt megismerkedhettünk két feltűnő egység-ideával, amellyel Einstein lepte meg a

napos ittléte miatt alkalmunk volt öt megcsodálni és megkritizálni — mert igényes kritikusai vagyunk minden vendégnek — abban azonban mindnyájan egyetértünk, hogy Elisabeth Bergner a ma élő legnagyobb színésznők közé tartozik.

Dr. Marton Gusella

világot 1905-ben. Az egyik: anyag és energia ugyanegy dolognak különböző formái és a két forma felválthatja egymást. A másik az, hogy idő és tér sem különböző dolgok, hanem ugyanannak a valóságnak összekötő részei.

Gravitáció és elektromagnetizmus

Einstein új elmélete még jóval távolabbi tárggyal foglalkozik. A két dolog, amelyet össze akar hozni: a gravitációs erő és az elektromagnetizmus.

Ez a csunya szó: elektro-magnetizmus maga is ilyen egységkereső história születte. Az elmúlt század hosszú évein át a fizikusok kapcsolatot kerestek az elektromosság és a magnetizmus között. A tudomány kimagasló embere ezen a téren Michael Faraday, aki bebizonyította, hogy az egyik átváltozhat a másikká. De Faraday agyában nemcsak a villany-motor és a dinamo eszméje fogott meg. Ez az agy nagyobbat művelt: a kapcsolatot kereste, amire senki más nem gondolt, a magnetizmus hatását a fényre. Manapság, ha a tudós elektromagnetizmusról beszél, elsősorban a fényre és a rádióugarakra gondol. A dologt Faraday indította meg. James Clerk Maxwell csodálatos elméleti munkája fejlesztette tovább a gondolatot, amikor megállapította, hogy az energia minden formái viselkedését ugyanaz a matematikai képlet adja.

Faraday, Maxwell és Einstein

Eljutottunk az energia két nagy természetes formájához. Az egyik az elektromagnetizmus, amely fényt, rádióhullámokat és egyéb hullámokat tartalmaz. A másik a gravitáció, nem éppen abban a formában, ahogy Newton tanította, hanem az Einstein-áda relativitási elmélet kevésbé mechanikus formájában. Ma a valóságban ez a két nagyszabású fizikai erő szeparáltan él. Hogy van-e kapcsolat közöttük? Többet gyanították ezt. Faraday maga száz évvel ezelőtt előadást tartott a tárgyról ezzel a címmel: „A villamosság és a gravitáció valószínű viszonyáról.” Ahogy írja, a kísérletei ebben az irányban nem sikerültek, „de mindez nem ingatja meg szilárd hitemet, hogy van ilyen viszony.”

A fény és a gravitáció egyik nagy hasonlósága az, hogy mind a kettő egy módon terjed el a térben, egyenletesen és minden irányban a ponttól, ahonnan kiindult, úgyhogy erjük a távolodó térről arányban gyengül. Es természetesen, ahogy Einstein feltételezte relativitási elméletében, a fény az anyag vonzásának van kitéve, — amit a később a nap-fogyatkozások idején lezajlott kísérletek fölényesen igazoltak.

Egy másik hasonlóságra csak az utóbbi években jötték rá ugyancsak az Einstein-elmélet következtében. Ez pedig az a felfedezés, hogy a gravitáció nem hat a távolásokra azonnali erővel, hanem hullámosan terjed, akár az elektromagnetikus sugarak és a sebessége a fény sebességével azonos.

Clerk Maxwell biztosan hitte, hogy a fény és az elektromagnetizmus szövettségben van, miután matematikai számításai bebizonyították, hogy hasonló sebességgel utaznak a térben. Nos, legalább is kísértő a gondolat, hogy összehozzuk velük a gravitációt is, miután tudjuk, hogy ennek is ugyanaz a sebessége.

Shakespeare még nem tudta

Tegyük fel, hogy Shakespearehez 1600-ban ezt a kérdést intézik: „Mi történnék a földön, ha a nap váratlanul semmivé foszlana?” „Besötétedne,” válaszolta volna. És ha tovább faggatják, mikor sötétedik be, azt feleli: „Tüstént”. 1600-ban még nem tudták az emberek, hogy tart egy ideig, amíg a napfény eljut hozzánk. Shakespeare nem tudta volna elképzelni, hogy a földdel is történik valami, ha a nap a semmibe tűnik. Kevesen tudták akkor, hogy a föld a nap körül forog. Aki sejtették, azoknak sem volt fogalmuk arról, milyen hatalom tartja a földet pályáján.

De Christopher Wren már sejtette

Christopher Wren, aki száz évvel később élt, már tudta, hogy a fény útja időt vesz igénybe. Wren, aki Newton barátja volt, azt is tudta, hogy a földet a nap vonzóereje tartja pályáján, de arról a gravitációról azt hitte, hogy azonnali és időtől nem függ. Ő a kérdésre így válaszolt volna: „Ha a nap eltűnik, a föld kirepül pályájáról, de csak mint-

egy nyolc perc múlva sötétedik el.” Ma már tudjuk, hogy a gravitáció sebessége sem nagyobb a fényénél és a válaszuk ez:

„Ha a nap váratlanul megszűnne létezni, a föld kilödul a pályájáról és elsötétedik. Ez egységyanabban az időpontban történik, de csak valamivel több mint nyolc perc elmulta után.”

A hiányzó láncszem kovácsa

Ezek azok a gondolatok, amelyek Einstein több mint húsz éven át foglalkoztatták.

Kereste az egyesítő elméletet, amely végre megkövacsolja a kimaradt láncszemet a nevezkedési törvény és az elektromagnetizmus között.

Nem rettent vissza egy-egy kísérleti elmélet közlésétől: a mostani elmélet azonban már kerekesebb és véglegesnek látszik. Hogy fest az ilyen elmélet? Matematikai viszonylatok sora, amely az időtérbe helyezett mezőt rögzíti meg a nevezkedési erő és az elektromagnetikus erő együttes működésével. De mi az ilyen teória célja? Mennyiben befolyásolja az életünket? Ha Einsteinnak ezúttal is igaza van, a világ struktúrájában két távoli és elkülönültnek látszó partot hoz össze.

Minden effajta elmélet, amely egységesíteni segíti a világegyeterről való értelmünket, hatalmas lépés előre és ez újrafarmálja gondolkodásunkat és a jövőnkét is.

Clerk Maxwell tett ilyen lépést a múlt század hatvanas éveiben, amikor a fényt az elektromossággal társította és Darwin valamivel előbb, miután az élő fajok hatalmas bonyolultságában egységet teremtett. Az ő gondolataik intellektuális forradalmakat idézték elő és idővel olyan gyakorlati eredményekre vezettek, mint a származásunk és a rádió.

A mi nemzedékünk számára Einstein szolgál kimagasló példával.

Mi lehet elvontabb, mint volt 1905-ben Einstein különleges elmélete a relativitásról. De azóta már száz és száz formában dominálta ez a relativitás a gondolkodásunkat. Semmi sem lehetett távolibb mint a tömeg és az energia egyenlete, amelyet Einstein ugyanabban az elméletben összehozott. Nos,

ez az ártatlan egyenleten nyugszik az atomenergia és ezen múlik ma civilizációnk minden reménye és féltelme.

A megörökített krétaképletek

Einsteinra nem szabad úgy gondolni, mint valami elvont gondolkodóra, aki matematikai képleteket szerkesztget. Nem rég a cambridgei egyetem egyik előadó-terében a szemembe ötlött egy félve őrzött előadó-tábla, amely számokkal és jelképekkel volt teleróva és amelyet áltátszó lakkfestékekkel befedtek és konzerváltak. Ez volt a tábla, amelyen Einstein bemutatta számunkra elméletét mintegy húsz évvel ezelőtt. Ha hirtelen visszagondolok az előadására, nem is a képlet az, amely emlémben feltörlődik. Einstein maga az, amint hangosan, élénken, testi valóságában gondolkodott. Még ma is hallom, amint mondja: „Mi történhet a mozgó liften? ... Mi történne a kilótt rakétában? ...” Jellemző volt az emberre, egyszerű volt, meleg és bölcs és minden sora élmény és a gondolat kihívása.

Aki annyit tett a tudomány egész sor-problémáért, szerényen vizsgálódott, keresve az egy láncszemet, amely a nagyszabású fizikában a nevezkedés és az elektromagnetizmus erő-mezői közt még hiányzik.

Még sok idő telhet el, amíg a megejtett fizikai kísérletekből megtudjuk, hogy meglátálta-e valóban. Valamennyi tudós reméli, hogy igen, s nemcsak azért, mert a fizika egy része kerekké válik és ez nagy gyakorlati eredményeket ígér, hanem, mert

ez így összefoglalja annak az embernek az életművét, aki mindenki másnál többet tett, hogy a fizikai világról való felfogásunkat újratertse és egységbe fűzze.

Magyar és jugoszláv órák
NAGY VALASZTEK ÓRAKBAN ÉS
EKSZEREKBEIN!

Justitz Dávid

JERUZSALEM, Julians Way 36/31.
Óra és ékszer javításokat jótállás
mellett vállalok. 3425

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés díja szavanként 20 fillér, a legkisebb hirdetés 20 sor, 200 fillér. Családi érdeklődés szavanként 20 fillér.

ADAS - VETEL

Történelem, Ékszer, Briliáns
Vasa - Elad
VADNAI TESTVÉREK
TEL-AVIV, Allenby 88. udvarban

Eladó komplett nickelőző és zsirtalanító berendezés, anódokkal. Jeruzsálem, magyar könyvtár Eggeddel szembeni kis utcában.

AGYTOLLAT ES PEHELYT VESZ
MIDDLE EAST FEATHER INDUSTRY,
Ganzl és Molnár, Tel-Aviv, Merkasz
Wolowelsky 5/22, POB 142. Tel.: 80416

VASKOZMETIKA-MERKAZ (központ) vétel-
eladás, javítás, kimondott szakület.
Tel-Aviv, Bét-Lechem 8, Becsél Sukná.

Zongorákat, hangjegyeket, gramfon-
lemezeket és mindenfajta hangszert
vásárol „Abileah” zeneház, Haifa,
Prófeta u. 6. Telefon: 33-95.

Risajonnal ellátott, komplettül felsze-
relt gazozgyár vidéken eladó. Érdek-
lődni Jaffa, Bustrus 6., bútorüzlet.

BESZERZESI FORRASOK

Szervben szenvedők részére áldás a
REPONA rugónélkülű sérvkötő
Készíti Gellért és társa Tel-Aviv
Tschernikowski 6. (Becalel)
bejárat Bét - Lechem 1.

OWIASDA NAHARIYA SHIKUN 19.
szállítja legmegbízhatóbban ingóságait.

ROSENBERG órásmester, óra, ékszer
eladás, vétel, javítás. Tel Aviv, Allenby
85, az udvarban.

VARGOPÉK - különböző Singer -
Hirachensohnnál, Jaffa, Simtat Bustrus
121. (Hamasbr után.)

Bútorát készítenél vegye, olcsón jól kap.
Garancia mellett. „Habarak” asztalos
és polttározó üzem, Tel Aviv, Hechalucim
42, udvarban.

EMPO gyermekkosci minden kivitel-
ben készíti. Eladás, vétel, javítás, csere.
Tel-Aviv, Hasomer u. 6.

BUTOR legelőnyösebben vehet, ke-
szíthet Grünfild Testvérekéknél, T. A.,
Jochanan Hasandlar 18 (Senkin sarok-
nál). Polttározások szakkerü készítése.
Hívásra házhoz megyünk.

Ruhák, kabátok, blúzok, szoknyák nagy
választékban Salzman, Rechovot. Ma-
gyarul beszélünk. 3503

Pészachra szövetekeket, selymeket, karton-
okat, nagy választékból vásárolhat
Klein Jehudánál, Tivon, Dagaganlot 22.

NAPELLENZŐK, FAREDONYOK
Stoloz, Tel Aviv, Geulah 35.

BUTORVÁSÁRLÁS előtt okvetlen ke-
resse fel **Polacsek Góbor** asztalosműhelyét
**JAFFA, XII. uoca 63 (sarok). UJ és hasa-
nált bútorok. Eladás, vétel és csere.**

Uj üzlet Petach Tikván. Magyarországból
hozott kristálycsillárok, dísz tárgyak,
bútorok, Hersz, Baron Hirsch 1.

KERESÉSEK

Gelb Henrikét Pozsonyból keresi Wilk-
né, Morgenstern Klári Budapest. Cimem
Petach Tikva, Orlov 22.

Ing. Bresnitz Józsefné, lányneve Janka,
Pozsonyból, adja le címét, vagy aki tud
róla, értesitse Chaim Schwarcz, Nachlat
Ganim, Bét Shapiro.

Geiger Mordechai (Lajos) Nagylétárol
jelentkeztek Weiszman Márton asztalos-
nál, Haifa, Falak u. 10.

Kachaut fehérneműt keresem Buka-
restből. Adja le címét Roth Jicchák, Na-
tanja, Bét Kurtz.

LAKAS - BERLET

Szoba-konyha, komfortos lakást Kirjat
Motzkinban adnék haifai ugyanolyan-
ért, vag; raktárért. Ajánlatok „1114”
jeligére a naifai fiókiadóba.

Eloszerélném kétzobás jaffai, Mansia-
negyedbeli lakasomat, jaffai más ne-
gyedbeli lakással. Hoffmanné, varrónő,
Jaffa, (régi) 20. u. 7. sz.

Szép raktár világítással, vízzel, száraz,
mélyföldszint, Reines-Gordon környékén
azonnal átadó. Tel Aviv, POB 4172.

Üzlethelyiség Ené Brák ipari centrumá-
ban, most épülő házban, főúton kiadó,
vagy eladó. 5x8 méter, alkalmas vendég-
lőnek, konyhával, raktárral. Érdeklődni
Markovics Gán-Ené-Brák, Rabbi Akiba
utca Bét Markovics.

RINGEL SANDOR lakásügynökségi
irodáját Tel Aviv és egész vidékére új-
ból megnyitotta. - Érdeklődők fordul-
janak Joung, Tel Aviv, Nachlat Benja-
min 39.

Haifától 30 perenyire, autóbussmegállónál,
másfélszobás lakás, elköltözés miatt
sürgősen átadó. Megkeresések Nahariya
POB 3.

KULONFELE

Cholonban, Arlozorov 63., fogászati mű-
termét megnyitotta Dr. Schultz László
(Lugos).

Bútorát szakszerűen átpolírozom ház-
nál. Levélhívásra jövök. Skrek, Tel Aviv
Hajarkon 204.

**VOGLER JAKOB, órá-észerezés üz-
lete, műhelye, Allenby 45-47, az udvarb.**

ADÓ és ENGEDELY ügyében, bármily
nyelvű beadványával, minden ügyes ha-
jos dolgával forduljon bizalommal Artzi-
hoz! T.-A., Hakishon 72. Található 3-tól
5 óráig.

Függönyök készítése, dekorálása, ág-
nemű-varrás, himzés, monogramozás,
előnyomatás: Fisch Bözke kézimunka-
üzletében, Tel Aviv, Allenby 52, az ud-
varban.

Ágytollat és pelyhet vesz Goldlist-cég,
Tel Aviv, Allenby 81-83. Készít paplano-
kat, párnákat, valamint szakszerű javi-
tásokat.

Elrakásra kész fehérnemű, függönyök
mosása és kifeszítése, vegyi (száraz)
tisztítás, festés, müstoppolás leggyor-
sabbán és legmegbízhatóbban „ASTA”
finom-mosóintézet, Tel-Aviv, Geulah u.
43. sz. (néhány ház az Allenbytől).

Rádióvétel csak Rárió-Blumannál, Tel-
Aviv, King George 44. Legújabb model-
lek, legnagyobb választék. Részletfizetés
Javitások gyorsan és olcsón.

Pedikúr, tyúkszem, bőrkeményedés és
körömbenővések fájdalommentes eltá-
volítása 250 millért Batia & J. Kolani,
cipőüzlet, Tel Aviv, Jehuda Halévi u. 39.
Javitunk Christal, nylon- selyemharis-
nyát is.

Ha jól akar étkezni, keresse fel Ramat-
ájmban „Merkaz” éttermet. Speciális
magyar konyha. Esküvők és bankettek
rendezését vállalom. Haimann, Ramat-
ájim.

400 fontot adnék kaucióként. Leveleket
továbbít Jeruzsálem, POB 493.

Teherautót bérelne sofför állandó kő-
hordásra. „Fix vagy százalék” jeligére a
kiadóba.

Pontosan járó óra megkönnyíti életét.
Óráját legmegbízhatóbban, jótállással
javítja Weisz Gyula Naharia, Kósikun 63

Esztergapadommal keresek helyet, eset-
leg munkával rendelkező műhelyt. Aján-
latokat „Vasestergályos” jeligére a ki-
adóba.

Uj magyar órásüzlet megnyit Petach
Tikván. Fónai Méir, Baron Hirsch 1.

OKTATÁS

Nőruha szabászatot (mérték után és kon-
fekció) modellirozást, kosztüm- és kabát
szabást tanuljon Zisovics Nándornál,
Tel Aviv, Lessing 14.

AKAR TÁNCOLNI TANULNI? Akkor
Guth Jánosnál, Tel Aviv, Ben Jehuda 64,
Maganorak - kurzusok.

Savoy tánciskola, Tel Aviv, Jona Ha-
navi 38. Oktatás naponta különórákon
és csoportokban.

Tanuljon táncolni ANCESEL intézetében,
Tel Aviv, Alifja utca 3. Csoportos és privát
órák.

Kurzusok könyvtelből Dr. Erdánsky,
Tel Aviv, Rosch Pinná 16. (Tachana
Merkasitnál.)

Torna-kurzusainkra jelentkezhet napon-
ta 4-6-ig Petach Tikvah, Nachlat Cvi
u. 62. (Gan). Gajdos és Klausner diplo-
más tornatanárnőknél.

TÁRS

Társulnék 700 fonttal kézimunkaüzletbe,
vagy egyéb kereseti lehetőségbe, közre-
működéssel. „Jó eladó” jeligével a ki-
adóba.

KÖNYVEK - KÖNYVTÁRAK

Jeruzsálemi kölcsönkönyvtár
az Eggeddel szemben lévő kis ut-
cában hirdetések és előfizetése-
ket is felvesz az Uj Kelet részére.

Jeruzsálemi magyar könyvtárból az
ORION mozi mellett, a legújabb szép-
irodalmi könyveket olvashatja. Veszünk
és eladunk könyveket.

MINDEN JO KÖNYVET megtalál a

„HADASH”

KÖNYVTÁRBAN
TEL-AVIV, HAYARKON 50. SZAM.
Szótárak, tankönyvek, szakkönyvek.
Könyvekért magas árakat fizetünk.
Az Allenby-Hayarkon saroktól a ha-
todik ház.

Jó és új könyveket olvashat **JAMBOH**
ELISEVA kölcsönkönyvtárban, Tel-
Aviv, Allenby 84 (az udvarban).

KOZMETIKA

Egyéniségének megfelelő frizura
természetes színű hajfestés, speciális
módszerrel készülő tartóshullám
kizárólag **ESTHER**
hölgyfodrásznál.
TEL AVIV, BEN JEHUDA UOCA 74
Magyar nyelvű kiszolgálás.

BECSBEN és BUDAPESTEN
16 éven át működött
KOZMETIKAI SZALON
ökéletes arcápolás, szempillafestés,
végleges szőreltávolítás, diatermia
LA BELLA
Dr. Kovács Elemérné
TEL AVIV, CREMIEUX 23.

MIRJAM KOZMETIKA
TEL-AVIV, HAYARKON u. 44.
Pattanásos arcok speciális kezelése
gyors eredménnyel.
Tartós haj eltávolítás diatermiával.
Kvarc, arcápolás legújabb módszer
szerint. Tartós szempillafestés.
Krémek nagy választékban.
Naponta díjtalan tanácsadás.

ALLAS - FOGLALKOZAS

Fiatal vegyészdoktor laboratóriumi
prakszissal, munkát keres a szakmá-
ban. Válaszokat „3724” jeligére a ki-
adóba.

Mérlegbiztos könyvelő, 35 éves gyakor-
lattal, az összes módszerekben jártas.
Vállalom: új vállalatok könyveinek le-
fektetését, számszámadások elkészítését,
minden zakkérdés irányítását. Jónap
Zoltán, Machneh Israel alef.

Tanulóéányt azonnalra felvesz Esther
hölgyfodrász, Tel Aviv, Ben Jehuda 74.

Bútor-asztalosághoz jó munkás felvé-
tetik Simbergernél, Kfar-Ata, Nagaria
Fischer.

VARRÓNÖT

Elsőrangú, perfekt
aki önállóan szab,
AZONNALRA KERESÜNK.
JAFID
TEL AVIV, ALLENBY RD. 71.

Elsőrendű varrónő keres fiatal tanuló-
lányt havi 10 font kezdő fizetéssel. -
„Azonnal” jeligére a kiadóhivatalba.

Úgyes gépvarrónő, gyermekruha varrás-
hoz, jó fizetéssel felvétetik. Ugyanott ta-
nulólányt fizetéssel felvesznek. Weiss-
mann, J. A., Chasan Bek 7008-7. A 10-es
megállónál

Fiatalabb elárúsítónót keresünk azon-
nalra. „Gil-Gal” játékarúüzlet, Tel Aviv,
Dizengoff út 80.

Mezőgazdasági sarok

(Folytatás a 7-ik oldalról.)

Az olajgyártás problémái
A primitív arab olajsajtókon kívül
az országban van ugyan néhány mo-
dern, kitűnően felszerelt gyár is - a ke-
reskedelmi módszer azonban itt is pri-
mitív. Tudni kell, hogy a fizetés nálunk
tizedszedés és ezért az arab fellan gon-
dosan örködik a préselés minden folya-
matán.

Ebből a szempontból fontos probléma
az optimális szezon megállapítása, más
szavakkal: melyik az az időpont, ami-
kor egy tonna olajbogyó a legtöbb olaj-
t adja. Tudott dolog, hogy a fekete
gyümölcs olajtartalma magasabb (ene-
nek ellenére nálunk ezidén is a zöldbo-
gyókat kezdték préselni, azon egyszerű
oknál fogva, hogy többbezer munkanél-
külinek néhány nappal előbb biztosítanak
munkalehetőséget). A bogyónak azon-
ban a feketedés után is van optimális
ideje, amit különböző vidékeken kísér-
letek útján most próbáltak meghatá-
rozni.

Egy másik megoldatlan kérdés az
olaj minőségének feljavítása. A szabad
olajsavak százalékának emelkedésével
csökken az olaj kereskedelmi értéke. A
desztillálás ugyanis a különböző szaka-
lékú olajakat választja szét, részint táp-
lálkozás, részint szappangyártás céljai-
ra. A legutóbbi kísérletek alapján majd-
nem biztosra vehető, hogy a szedés és
feldolgozás között eltelt idő óriási ha-
tással van az olaj minőségére, vagyis,
minél hosszabb ideig hever a gyümölcs
a raktárhelyeken, annál magasabb a
savtartalma.

Végül még egy problémát kell meg-
említenünk: ez az olajpogácsa felhasz-
nálása. Az első préselés után vissza-
maradt gyümölcshús- és magkeverék a
legtöbb esetben 10 százalék olajat tar-
talmaz. Modern gyárakban ezt az olajat
kémiai úton vonják ki. Általában azon-
ban felhasználatlanul hever a vissza-
maradó pogácsa. Görögországban például
sertéshizlalashoz használják fel. Mi a-
zonban semmi hasznát nem vesszük,
mert a mag és a keserű íz miatt a te-
henek számára élvezhetetlen. Ezidén a
haltényesetek próbálkoztak az olajpo-
gácsával, kielégítő eredményt azonban
ezek sem értek el.

Az izraeli gazdaság a jövő szezonra
már jobban felkészülhet. Arra is van
kilátás, hogy zöld konzervált olajbogyót
nagyobb mennyiségben külföldre is szá-
llíthatunk.

Bettelheim Frigyes

A csehszlovákiai nyugdíjigények összeírása

Azok a személyek, akiknek Csehszlo-
vákiában bármiféle nyugdíjigényük
(agykori-, özvegyi-, árvasági- vagy rok-
kantjáruléka) van, tekintet nélkül arra,
hogy ez az igény már esedékessé vált-e
vagy sem, jelentkezzenek érdekeik meg-
védése céljából legkésőbb 1950. ápr. 20-ig
a Hitachdut Oléj Csehszlovákiánál, a-
mely megfelelő összeírást vezet keresz-
tül. - Jelentkezni lehet: Tel-Avivban,
Ahad Haam 15 alatt, naponta 4-6-ig;
Haifán, Arlozoroff 3-a, naponta délelőtt
10-12 és délután 4-5 és Jeruzsálemben,
Princess Mary 11, vasárnap, kedden és
csütörtökön délután 5-6-ig.

Elsőrendű ruhakonfekcióhoz önálló
munkásnőket keresünk. Rachel, Tel
Aviv, Hayarden 11.

Perfekt **Mértékutáni varrónő**
valamint **Kézivarrónőt**
keresünk.

NÖDIVAT-PASSAGE

F. M. WEISZ

TEL AVIV, BEN JEHUDA U. 26.

Elsőrendű varrónő szalon-munkát vállal,
Hoffmanné, Jaffa (régi) 20. u. 7. sz.

Vallásos, középkorú asszonyt keresek
kis ház artásom vezetésére. Válaszokat:
„Falura” jeligére a kiadóhivatalba.

LEVELEZES - HAZASSÁG

40 éves asszony házasság céljából meg-
ismerkedne hozzáilló, jómódú úriema-
berrel. „Fényképpel” jeligére, Haifa,
POB 1094.

Vallásos, állami alkalmazásban levő há-
talember, harmincötél nem idősebb,
165 magas leány ismeretséget keresi há-
zasság céljából. „Jövője biztosítva” jel-
igére a kiadóba.

KÉPESLAP

A Visinszky helyére lépett Maliban rekonlélekre talált Jessup, az ismert amerikai diplomata. Malik, szőke, jóvalas óriás, akinek van humorérzéke. Malik és Jessup kölcsönösen viccekkel traktálják egymást. Mikor Jessup csodálkozásának adott kifejezést a kaliforniai havazás miatt, Malik megjegyezte:

— Ja, kérem, ez is a hideg háború megnyilvánulása.

Annakidején, az amerikai elnökválasztásokat viccelte ki Malik. Különösen a Gallup-intézet helytelen választási prognóza adott Maliknak okot az élcelődésekre.

— Talán helyesebb lenne, ha a Gallup-intézetet áthelyeznék az ön országába, mondta Jessup, — ott egészen biztos nem tévedne a választási eredmények megjósolásában.

(Collier's)

Az oszabóság büntetendő cselekmény. Kóciában sincs ez másként. Ott az egyik faluban ez a tréfa jarta: A falu bolondjának egy hatpennyst és egy pennyt nyújtottak oda, hogy válassza ki azt, amelyiket akarja. És a falubolondja mindig az egy pennyt választotta, ami nagy derűtséget szokot kelteni.

Egyszer egy idegen megkérdezte, miért is választja mindig az egy pennyt? A bolond elnevette magát és így felelt: — Ha csak egyszer is választanám a hatpennyt, sohasem ismételnék meg a „vicc”-et.

(Dikobraz, Prága)

Nicholas Ray filmrendező reggel 9 órától este 6 óráig kiabálhat feleségére és oszogathat neki parancsokat. U. i. ezt köztették ki abban a filmszerződésben, melyet Gloria Graham filmszínésznővel kötött az a filmársaság, amelynek rendezője a művész férje, Nicholas Ray. De mi történik hat óra után?

(Welt-Magazin)

Egy svéd tudós, Sanders Izikowitz olyan injekciós anyagot talált fel, mely a részeg azonnal kiejáratja. Az intravénálisan adott injekció állítólag olyan hatásos, hogy a tökéletesen részeg embereket is azonnal meggyógyítja. Az új gyógyszer pantazolt, cukrot és tejet tartalmaz.

(Welt-Magazin)

Sok bajt okoz a nők magas ára a brit Nigéria-gyarmaton, ahol az angoloknak amúgy is elég sok bajuk van. A „The Daily Times of Lagos” jelentése szerint a félműveit asszonyok ára 1939 óta 56 dollárról 336 dollárra emelkedett. A lap így fejezi be cikket:

„A kormányának tudnia kell, hogy a munkások elégedetlenségének egyik belső oka a magas hozomány, amelyet a soványpénzü munkásoknak fizetni kell, ha feleséget akarnak maguknak szerezni. Maximált árat kell megállapítani úgy a tanult, mint a tanulatlan nők esetében. Azokat a szülőket pedig, akik a nivatalosan megállapított maximális árat túllépik, leányaiknak elkobzásával kell megbüntetni.”

(Newsweek)

Kohn az egyik vidéki állomáson lezárt a vonatról, hogy az etteremben harajon valamit. Hogy visszatérjen a kupéba, megnézi a számot: 1492.

— Na, — mondja —, ezt nem felejttem el, akkor fedezték fel Amerikát. Néhány perc múlva visszajön, de a számot természetesen elfelejtette. Odamegy a kalauzhoz és megkérdezi:

— Kérem, kalauz ur, nem tudja, hogy mikor fedezték fel Amerikát?

(Szabad Száj)

„Humoros” történet a budapesti vicclappból. Belépünk a sajtós szobájába és köszönünk: Szabadság.

— Szabadság! — válaszol Körösiné, a sajtópropagandista. — Melyik osztályról vagytok?

— Mi a... — Emberismerő vagyok, ti az adminisztrációból jöttetek.

— Mi a... —

— Látom, hogy párttag vagy. A Szabad Népre, a Pártmunkásra és ha futja a gázsiból, a Társadalmi Szemlére, jó volna, ha előfizetnétek.

— De kedves Körösi elvtársnő, mi a Ludas Matyi munkatársai vagyunk.

— Na és? — csattan fel Körösiné. — Nektek pláne elő kell fizetnetek.

(Ludas Matyi)

Lakásátzállítás
Elvámolás
Beraktározás
Csomagolás

OREX-szállító

JERUZSALEM, Ben Jehuda u. 6. sz.
Telefon: 2783.

GELLEY áruház
NAHARIYA
Az autóbussz állomás mellett
A legolcsóbb bevásárlási forrás női-, gyermek- és férfi divatcikkekben és háztartási cikkekben.

Saját készítményű
MŰVÉSZI BLONDEL- és MODERN
KÉPKERETEK

SZAKSZERŰ JAVÍTÁS!

„ITUR” „עטור”

TEL AVIV, BEN JEHUDA RD. 43.
Passage jobbra.
NAGY VALASZTEK
MARKÁS FESTMENYEKBŐL!!!

Pension „CAKMI”
JERUZSALEM-TALPIOT. Tel.: 3343
E. ROSNER vezetése alatt.

A pészach ünnepekre már nyitva
Közös szeder este, elsősorú, kimondottan kóser magyar konyha.
KOMFORTOS SZOBÁK!
GYÖNYÖRŰ KERT!
Előzetes megrendelés kívánatos. — Magyarul is, beszélünk.

Igen jól bevezetett, jól menő
VENDÉGLŐ
Jeruzsalem közlekedési központjában, változó körülmények miatt eladó. — Szerző ajánlatokat „39-n” jellegével POB 694, Jeruzsalem címre.

VESZUNK
PORCELLAN-SZERVIZEKET, KRISTALYT ÉS ZONGORÁT
Külföldi BUTORT
Lifték kiváltása és értékesítése. Beraktározás.
Signon SZAMOSI ÉS TSA HAIFA, HERZL UTCA 61
LAKÁSDISZITÉSI SZAKÜZLET

VESZUNK
Elemszergépeket és automatikus merlegeket
H. MILTENBERG Ltd.
H. WILD - I. ASCHER
TEL AVIV: Hahasmal u. 3 szám. Tel: 2380.
HAIFA, Allenby utca 8. szám. Telefon: 6126.

KLACIONISTA OLEK
a Klacionista Világszövetség MELLETT MUKODÓ
Izraeli Klacionista Szervezet
KLITA-OSZTALYAHÓZ FORDULNAK Tel-Aviv, Montefiore 27, II. e.

Washingtonban a társadalmi élet sokszor „nehéz problémák” elé állítja a haziaszónnyokat. Ez történt azzal a noelgyel is, aki meg akart hívni magához egy másik hölgyet, akiről az a hír került forgalomba, hogy Truman elnök felesége fogadta a Fehér Házban. Vegül a ház urnője így hívta meg az illető hölgyet férje útján:

— Hallom, hogy feleségét fogadták a Fehér Házban. Ha ez megfelel a valószínűségnek, legyen szerencsém a jövő kedden vacsorára. Ha viszont a hír nem igaz, úgy kérem önöket vacsora utáni feketére.

(Weltwoche)

Közel öt évvel ezelőtt Zsolt Bélát kalauzoltam Prágában. Az utcán és nyilvános helyeken franciául beszélünk egymással, vagy ha már francia szókincsünk kifogyott, nagyon csendesen magyarul. Abban az időben veszélyes volt Prágában magyarul beszélni, mert a szlovák propaganda elhitette, hogy miként Csehszlovákia nyugati részében a németek egységesen bűnösök, éppen úgy Szlovákiaiban hasonló felelősség illeti a magyarokat.

Később, 1946 tavaszán, a tragikus körülmények közt elhunyt Masaryk Ján első sajtókonferenciáján, finoman közölte a külföldi újságírókkal, hogy minden nyelven tehetnek fel kérdéseket. Belenézett a jelenlévők névsorába és amikor észrevette, hogy én magyar újság megbízásából vagyok jelen, feltolta a szemüvegét és mondta:

— Még magyarul is lehet kérdéseket feltenni, hiszen Clementis kolléga válaszul majd rá, de nagyon örülök, ha nemetül nem tennének fel kérdéseket, mert nem tudom, hogy arra ki válaszolna.

Az 1948. februárjában lezajlott kommunista fordulat után még hosszú idő telt el, míg a két szomszédállam között a teljes megbékélés bekövetkezett. De bekövetkezett. A barátságot nemcsak politikai és gazdasági, hanem kulturális vonalon is ápolják. A cseh lapok tele vannak magyar versfordításokkal, a színházakban magyar darabokat játszanak és a mozikban a soványka magyar filmtermést is bemutatják.

Most azután bekövetkezett az, amire még egy évvel ezelőtt se lehetett gondolni: ünnepélyes külsőségek között magyar könyvesboltot nyitottak Prága szívében, a Vencel-téren. Ott ahol néhány héttel ezelőtt a jugoszláv könyvesboltot bezárták. Az ünnepélyes megnyitáson Szkládán prágai magyar követ és Kopecky csehszlovák tájékoztatóügyi miniszter is jelen voltak és felszóltak.

Csehszlovákiaiban nem telik el hét többszörös halálos ítélettel nem végződő perek nélkül. Ezekről a perekről

NEUWIRT JOSUA
ORTOPÉD CIPŐ SPECIALISTA
Jeruzsalem, Mamilla 31.
keres elsősorú cipésszegedet és segédmunkást jó fizetéssel.

a sajtó röviden számol be. Mig Magyarország az államellenes, kémkedési és szabotázs-perek vádlottjai „titostak”, „kulákok” és letűnt rétegekhez tartozó személyek, addig Csehszlovákiaiban alig vannak kulák-perek és kevés perben szerepelnek a nagytörekések. Jihlavában egy ilyen államellenes pernek 23 vádlottja kereskedő és iparos volt. A vádlottak közül három személyt halálra, kettőt életfogytiglani fegyházra és a többit — egy kivételével — 12-15 évig terjedő súlyos börtönnre ítélték. Hasonló perek folytak s folynak szinte egyidejűleg több helyen is.

A külföldiek ellen folytatott perekben sokkal erősebben járnak el a csehszlovák hatóságok, mint a magyar hatóságok. Sokszor meglepészenek azzal, hogy még a bírósági eljárás lefolytatása előtt kiutasítják a külföldit. Megtörtént az, hogy többérvé elítélt külföldit pár napra az ítélet jogerőre való emelkedése után utasították ki Csehszlovákiaiból és visszatérésüket örök időre megtiltották. E héten ítélték el többek között Johannes Louwers, holland kereskedőt 16 évi fegyházra, de már az ítéletet a külföldi taveri tuc. sítják azzal továbbították íjapjának, hogy az ítéletet valószínűleg rövidesen ki fogják toloncolni Csehszlovákiaiból.

A kommunista perek vádlottjai között sok az öngyilkos. Legutóbb nagy feltűnést keltett Reimann mérnök öngyilkossági kísérlete. Reimann a miniszterelnök ség vezető volt hosszú időn át. Energius, nagyképe ség ember és kiváló szervező volt, aki hosszú időn át a kommunista-párt teljes bizalmát élvezte. Azokhoz a kommunista vezetőkhez tartozott, akik a zsidókat nem nagyon kedvelték. Jól emlékszem, milyen nehéz volt az ő működése idején zsidó delegációnak bejutni a miniszterelnökhöz. Most csehszlovák részről még nem cáfolt külföldi jelentések arról szólnak, hogy börtöneljében öngyilkosságot követett el.

Csehszlovákiaiban is divatosak a munkaversenyek. A legjobb munkásokra ki is tüntetik. Az államosított ipar igyekszik pszichológiai eszközökkel is elérni a munkateljesítmények növelését. Egyes iskolákban a tanítók kihirdették a gyermekeknek, hogy hozzák el az élmunkaszülőik fényképeit, melyeket díszesen ki függesztettek az iskolák folyosóin. A prágai „Mladá fronta” című napilapban olvassuk, hogy egyes szülők kifogásolják ezt az „iskolaigazgató elvtársnái”, mert gyermekeik sirnak és szekirozzák szüleiket, hogy azok is élmunkásokká váljanak.

A csehszlovák államosítási folyamat kezdetén nacionalizálták a bankokat is. Az államosítás együtt járt különféle banktipusok egybeolvasztásával is. Most újabb pénzügyi összevonás történt: az összes már államosított bankokból, a Csehszlovák Nemzeti Bankból és a Postatakarékpénztárból egységes állami pénzügyintézetet, a „Csehszlovák Állami Bank”-ot létesítik. Az állami bank mellett már csak a különleges rendeltetésű Beruházás. Bank és a kis hitelszövetkezetek fognak működni.

Hirt adunk már arról, hogy Csehszlovákiaiban egyre másra előfordulnak egyházi csodák. A csehszlovák kormány a rearciós csodákat nem viseli el és legutóbb is letartóztatták Cihost község plébánosát és a plébaniatemplom sekrestyését. A csoda abban állott, hogy predikálás közben a kereszt többször különféle mozgásokat tett, különösen nyugat felé. A plébános rövidesen népbíróság elé kerül. Bevallotta, hogy a csodát műton idézte elő. Elektromos szerkezettel kötötte össze a keresztet és ez okozta a csodálatos mozdulatokat.

Dr. Horovic Tivadar.

A moszkvai rádió erre jelentette, hogy nemcsak antifasiszta regények terjesztését tiltják már a nyugati övezetben, hanem még a biblia terjesztése is tilos. (Arbeiter Zeitung, Bécs)

Kelet-Nemecország egyik kommunista

Válságosra fordult a jeruzsálemi aknarobbanás újabb áldozatának állapota

A tabiotti mezőgazdasági iskola és az Aliját Noár elhárítja magától a szerencsétlenség miatti felelősséget

Jeruzsálem, (Az Új Kelet tudósítójától): Jicchak Mami, a jeruzsálemi mezőgazdasági farm egyik sebesültjének állapota válságosra fordult. Az orvosok megszaktítás nélkül a betegység mellett vannak. Állapota komoly aggodalomra ad okot.

Hirt adunk arról, hogy a kormány bizottságot küldött ki a jeruzsálemi aknarobbanás körülményeinek kivizsgálására. Az érdekelt és felelős tényezők — az Ifjúsági Alija vezetősége és a mezőgazdasági iskola vezetősége azonban — nem várták be a bizottság munkáját és jelentését, hanem attól függetlenül nyilatkozatot adtak az újságíróknak, amelyben elhárítják maguktól a felelősséget.

Az Ifjúsági Alija vezetősége nyilatkozatában a következőket mondja: Az Ifjúsági Alija, amely az ország legkülönbözőbb pontjain hegyez el fiukat és lányokat, ide is csak azért küldte a gyermekeket, miután az illetékes katonai hatóság megállapította, hogy a terület aknamentes és növendékeink számára alkalmas hátsárá céljából. Az Ifjúsági Alija növendékeit általában akkor küldjük a kltá-helyekre, miután előzőleg tökéletesen átvizsgáltuk a helyet síkban, nevelés, közbiztonság és higiénia szempontjából.

A mezőgazdasági iskola vezetőségének nyilatkozata szerint különböző lapok általánosan hirtetve közölték a katasztrófaival kapcsolatban. Az iskola vezetősége ezért kötelességének érzi, hogy az alábbi tényeket közölje a közönséggel:

1. Nem igaz, hogy egy-két nappal a szerencsétlenség előtt bukkantak az aknára. Tény, hogy a szerencsétlenség hétfőn, március 13-án délután háromnegyed 6 órakor történt körülbelül 15 perccel azután, hogy a gyermekek befejezték a tanulást. Az egyik gyermek, aki nem volt bent az előadason, fél 6-kor megjelent a konyhában és kezében egy primuszszertű akotmányt tartott.

2. Nem igaz, hogy a szerencsétlenséget követő napon valaki leszállított tagok után kutatott a helyszínen. Tény, hogy a robbanás után azonnal megjelentek a helyszínen a szomszédunkban táborozó UNO-kiküldöttek autóikkal és összegyűjtötték a sebesülteket. Ugyanakkor érkezett a helyszínre a Magén Dávid Ádom is, úgy, hogy a halálos áldozatokat és sebesülteket azonnal elszállították.

3. Hírek jelentek meg arról, hogy egyes növendékek eltűntek. Ez a hír minden ala-

pot nélkülöz, mert nem lehet eltűntekről beszélni, amikor a tragédia a falu központjában a ház szomszédságában történt. Eltűntekről csak háboruban lehet beszélni, a mi esetünkben azonban ilyesmire szó sem lehet.

New-York, (STA), Dr. Berth Goldstein, az amerikai Pioneers Women elnöke jelezte, hogy szervezete maradandó emléket akar állítani a tabiotti mezőgazdasági farmon elpusztult hat gyermeknek. A Pio-

Sikeresen befejeződtek Londonban az izraeli-angol pénzügyi tárgyalások

Izraeli magára vállalta a mandátumkormány tartozásainak egyrészét

Londonból érkező jelentés szerint az Izrael és Anglia között Londonban folyó pénzügyi tárgyalások szerdán eredményesen befejeződtek. A tárgyalófelek az összes követelések, illetve ellenkövetelések tekintetében megegyeztek. Az egyezményt most szövegezik meg és a végleges megformulálás után azonnal aláírják.

Mint ismeretes, a tárgyalások során Izrael vállalta a mandatárius kormány örökségéből származó kötelezettségek egyrészét. Hogy ezek az adósságok szerszerűen mit jelentenek, nehéz megállapítani, mert a kalkulációk és a számok igen bonyolultak és egymástól különböző tételeket és póttételeket tartalmaznak. Több olyan összeg van, amit

neers Women, amely 35 ezer tagjával Amerika legnagyobb zsidó női szervezetének számít, rendszeresen folyosítja a mezőgazdasági farmok fenntartásához szükséges ösz szegeket.

Az utolsó két héten 72 aknát tettek ártalmatlanná

Jeruzsálem, (Az Új Kelet tudósítójától): A jeruzsálemi rendőrség jelentése szerint az utóbbi két héten 72 aknát, 181 gránátot és egyéb robbanó anyagot tett ártalmatlanná a rendőrség pyrotechnikai osztálya.

A rendőrség ezzel kapcsolatban ismét felhívja a lakosság figyelmét, ne próbálja saját maga ártalmatlanná tenni a talált aknákat, vagy gránátokat, mert az ilyen kísérlet életveszéllyel járhat.

Mindenki, aki aknát, más robbanóanyagot, vagy gyanús tárgyat talál, azonnal köteles a jelet jelenteni a legközelebbi rendőrállomáson. A legszigorúbban tilos bármiképpen is hozzányulni az ilyen talált tárgyhöz.

Izraelnek kell kifizetnie, viszont Izrael ezeket a pénzeket más forrásokból fogja visszakapni. Ugy zsidó, mint angol részről megállapítják, hogy az Izraelre háruló adósság egészen jelentéktelen.

London (AFP). — Az egyik konzervatív párti képviselő kérdésre adott írásbeli válaszában Sir Stafford Cripps angol pénzügyminiszter közölte az alsóházzal, hogy a február 10-én létrejött egyezmény értelmében hárommillió fontsterlinget szabadítanak fel Izrael javára. Ezenkívül az angol kormány hozzájárult további négy millió font feloldásához, amely forgatókéül fog szolgálni, erről azonban Izrael még nem rendelkezett.

A folyószámlán elhelyezett bankbetétek rögzítését javasolja a Davar

A lap szerint a kötetlen betétek fokozzák az inflációs veszélyt

A Davar csütörtök reggeli vezércikkében követeli, hogy a bankokban lévő folyószámla betéteket fix kamatozású állandó bankbetétké változtassák, ami által — a lap szerint — sikerülni fog rögzíteni a font vásárlóerejét. A cikk, amely gazdasági és bankkörökben élénk feltűnést keltett, többek között a következőket írja:

Az elmúlt 14 hónap alatt a bankbetétek 34 millió fonttal emelkedtek.

Különböz országok — elsősorban pedig Anglia — tapasztalata azt mutatja, hogy a folyószámlabetétek rohamos növekedése is inflációs hatást gyakorol a nemzetgazdaságra. A folyószámlabetétek ugyanis az a jellemzője, hogy

találkónosa minden pillanatban kivethet

a pénzt és felhasználhatja különböző vásárlásokra. Az inflációs veszély annál nagyobb, amikor a betétek széles népréteg köreiből származnak.

„Az a tény, — írja a Davar, — hogy huszmillió fontnyit folyószámlabetét a szövetkezeti hitelintézeteknél van, azt bizonyítja, hogy széles népréteg vesznek részt ebben a takarékosági folyamatban. A bevételével jóval felülmúlja a termelési folyamatot és ez tipikus inflációs jelenség.

A kjsbetétek száma igen nagy, de valamennyien folyószámlán helyezik el a pénzüket.

Kérdés, hogy ezt takarékoságnak lehet-e nevezni. Ezek a betétek fokozhatják a különböző produktumok iránti keresletet és ezáltal növelik az inflációs veszélyt. Ezek a milliók Demokles kardjaként lógnak nemzetgazdaságunk feje fölött.

A Davar következtetése a következő: Legjobb kifejezés ezeket a betéteket produktív célok finanszírozására fordítás.

Elsősorban módot kell találni arra, hogy ezeket a folyószámlabetéteket bizonyos időre állandó jellegű betétekké változtassák. Csak az állandó jellegű betéteket lehet produktív tökévé változtatni, amely a termelés és az országfejlesztés szolgálatában áll.

Miután a Davar véleménye szerint a bankok nem bírták rávenni a betéteseket arra, hogy pénzüket tartós betét formájában helyezik el, a lap szükségesnek tartja a kormány intervencióját. Követeli, hogy bizonyos betéteket mentesítsenek a jövedelmjü adó alól, így például azokat a betéteket, amelyeket sküncökre, nyugdíjakra és hasonló célokra fordítanak.

A Davar vezércikkével kapcsolatban gazdasági körök azt hangoztatják, habár a lap fellelése helyes, a konklúzió, amely a kormány közelébe kerülését követeli, nem szolgálja az ügy érdekeit. Az ilyen cikkeket — hangoztatják ezek a körök — csak riasztást kelthetnek és megrövidítik a betétesek bizalmát.

„TIV“ megjavítja a cena-menüt . . .

Egy új H. B.-termék jelent meg a piacon. TIV töménykivonat növényi nyersanyagokból. TIV megjavítja és erőteljesebb teszi a levest, a mártást, a metélt, a kocka stb. isét és lehetővé teszi a háziasszonynak, hogy az egyhangú étrendet változatosabb tegye. TIV kóser és páros, sokoldalúan felhasználható, kenyérrre kenve is. Rövidesen egyetlen jól vezetett háztartásból, sem étteremből, sem egyéb konyhák nagyszámából nem hiányozhat. TIV minden idevágó üdötben kapható.

MIFLEGET POALE EREC JISZRAEL

Középeurópából származó ölék osztálya

A Mifleget Poale Erec Jiszrael (MAPAI) Chaverjaihoz!

Az országos konferencia választási SZOMBATON, MÁRCIUS 18-ÁN, ESTE 7 ÓRAKOR KEZDŐDNEK és Tel Avivban hétfőn, március 20-án, Haifán és Jeruzsálemben csak kedden, március 21-ikén zárják le azokat.

A választási helyiségeket minden községben és városban nyilvánosan közhírré teszik.

A sági könyv választási igazolványul szolgál.

TEL AVIVBAN több, mint 30, időhöz kötött választási helyiség áll rendelkezésre, de a Bet Arlozoroff-an, Lin-u. 6. (Dizengoff-teren) évv. asztási helyiség reggel 8-tól este 10 óráig nyitva van.

Minden chaver bármelyik választási helyiségben szavazhat.

CHAVEROK! GONDOLJATOK AZ ORSZÁGOS KONFERENCIA FONTOSSÁGÁRA A PART JÖVŐBENI UTJÁNAK KIJELÖLÉSÉBEN.

Eljetelek választási jogotokkal és küldjétek el delegátusaitokat az országos konferenciára.

Dr. Görög Frigyes lett a newyorki UHJA elnöke

New-York, március 15. - Dr. Weitzner Imre főorvos lemondása után az amerikai magyar-zsidók egyesületeinek központja, az United Hungarian Jews of America tegnapi rendkívüli közgyűlést hívott össze, hogy az amerikai magyar nyelvű zsidóságot képviselő szervezet elnökét megválasszák. Miután bejelentették, hogy dr. Weitzner Imre elnök lemondott, a közgyűlésen megjelentek dr. Görög Frigyes választották meg az UHJA új elnökévé. Dr. Görög Frigyes a Joint budapesti központjának volt a vezetője, aki két évvel ezelőtt hagyta el családjával Magyarországot és New-Yorkban telepedett le. Nagytudású, széles látókörű, kitünő szervező dr. Görög, aki az életben maradt magyarországi zsidók ezreit segítette és látta el tanácsal a felszabadulást követő időkben.

Beiktatásakor dr. Görög programot adott és ígéretet tett arra, hogy teljes erővel fogja Amerikában is folytatni azt a munkát, amelyet a magyar anyanyelvű zsidóság érdekében Budapesten kifejtett. Ezenkívül az izraeli új bevándorlók ügyéért is mindent megtesz.

(Palam Press)

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

TEL-AVIV:

Sauber Alexander előadása Jaffán. Március 17-én, pénteken este 8 órakor a Hitachdut Oléj Hungária Oneg Szabatján, amelyet a jaffai Café Sderothban (King George 53) lévő otthonában rendeznek, Sauber Alexander tart előadást. Vendégeket szívesen látunk.

Allást kaphat: a tel-avivi Hitachdut Oléj Hungária által (Lilienblum 38 sz.) redőny- és napellenző-készítő, tanuló-lány fodrászatba, pedikűrös, himző (Singer-gépen), konfekció-varró, vízvezeték-szerelő-segéd, bádogos (jégszekrényhez), lakatos-műszerész, épületasztalos, bútorasztalos-segéd, fodrász, kötöttáruhoz szabász, tanuló (villany-szerelői szakmához), nőfelféremű-varró, üvegsziszoló, tézisíró, cipész, tanuló (nyomdába), tűző (bördíszműves szakmába), mechanikusok (Diesel-és benzin-motorhoz), cipőfelsőrész-tűző, tanuló (szabászathoz), finom-mechanikus, bördíszműves (börtáskákhoz).

Allást keres: a tel-avivi Hitachdut Oléj Hungária által (Lilienblum 38 sz.) rádió-szerelő, söfför, kozmetikus, apólinó, kelmefestő és tisztító, pék, műszaki rajzoló, férfiszabó, zenész (fuvola és piceolo), mechanikai művő, autószerelő, fogászathoz értő asszisztens, rádió-és

Egy éven belül üzemben lesz az első izraeli cukorgyár

Nyolcmillió dollár értékű mezőgazdasági és ipari gépet vásárolt Amerikában a Hámásbir Hamerkázi

A továbbiakban Eftér elmondotta, hogy az AMPAL, az America-Palestine Company, amely a Hísztradut gazdasági vállalkozásainak és a Bank Hápoálimnak amerikai leányvállalata, tíz millió dollár értékű részvényt helyezt el az amerikai piacon, ami a zsidó és nemzsidó amerikai lakosságnak az izraeli befektetések iránti bizalmát bizonyítja.

Ebből az összegből néhány millió dollár a Hísztradutban tömörült mezőgazdasági telepek számára hosszulejáratu kölcsönök formájában bocsátottak rendelkezésre.

Nyilatkozatának befejezéséül Eftér elmondta, hogy a Szochnut és a Másbir Hámmerkázi közös erőfeszítésével különböző amerikai nagyüzemeknél három millió font értékű mezőgazdasági gépet vásároltak, három évi fizetési feltételek, ezenkívül az amerikai kölcsön keretében is történtek vásárlások. A legközelebbi hat hónapon belül 8 millió dollár értékű mezőgazdasági és ipari felszerelés érkezik a falvak és termelő szervezetek számára.

Az első ízben a nyersanyagot külföldről fogják hozni, de már nagy erőfeszítések történtek, hogy hazai szőlőtermelésen alapuló termelésnek és a termelés ösztönzésére lépjenek.

Ismét kapható! Szerezze be, míg a készlet tart! Egyedárusítás!

„Manheim“ féle Héber Magyar - Magyar Héber Szótár és tankönyv

Megérkeztek a műszaki könyvek:

Villanyyszerelés — asztalos ipar — cukrászipar — látszerészzipar — diszkovacs, épitészet — kozmetika — kávéházipar — vízvezeték-szerelés — mechanika — fodrászipar — sütőipar — gépszerezés — fényképezésipar — cipészet — vegyszeret.

Nagy választék az 1950. tavaszi újdonságokból. — Iratkozzék be még ma Israel legnagyobb magyar nyelvű kölcsönkönyvtárába Minden Irodalmi Igényt kielégítünk

„DAAT“ KÖNYVTAR ÉS KÖNYVESBOLT TEL AVIV, ROTSHILD BLD. 86.

Ma kedési stak...
 artozó...
 a alig...
 n sze...
 n egy...
 lottja...
 ottak...
 ettöt...
 bit —...
 o sü...
 perek...
 több...
 kben...
 szlo...
 atosa...
 hogy...
 előtt...
 it az...
 napra...
 után...
 visz...
 k. E...
 nnes...
 fegy...
 tav...
 appa...
 ro...
 lova...
 zótt...
 feltu...
 kos...
 nok...
 ergi...
 iváló...
 kom...
 A...
 to...
 edvel...
 it az...
 n...
 en...
 földi...
 ncel...
 mun...
 ki...
 syek...
 lerni...
 gy...
 zyer...
 kas...
 ki...
 A...
 pban...
 ók...
 mert...
 ülel...
 álja...
 mat...
 is...
 fele...
 Most...
 az...
 el...
 Pos...
 ami...
 mel...
 tésü...
 tke...
 szlo...
 egy...
 y a...
 leg...
 szs...
 res...
 red...
 ön...
 ngat...
 aság...
 mü...
 ttel...
 a a...
 dar...
 oz...
 ni...
 en...
 ten...
 kü...
 lel...
 gy...
 agi...
 mü...
 ve...
 er...
 ni...
 gy...
 sz...
 n...
 os...
 (a)

HIREK

5710 Ádár 28, péntek,
1950 március 17.
Gyertyagyújtás ideje: 5.28.
5710 Ádár 29 szombat,
1950 március 18.
Heti szakasz: Vápkhél,
Szombat kimenetele: 6.20.

Az Uj Kelet előfizetési ára negyedévre 2,250 IL. — Apróhirdetési díjazás: 25 pruta szavanként, legkisebb hirdetés 250 pruta.

— Olasz konzulátus Tel-Avivban, Április közepén olasz konzulátus nyílik meg Tel-Avivban. Az ezzel kapcsolatos előkészületek már megkezdődtek.

— Párisban esett az arany ára. Párisból jelentik: A párisi szabadjárgalomban váratlan esés következett be az aranyáraknál. Csütörtökön a Napoleon-aranyat 3440 frankkal jegyezték az előző 3600 frankkal szemben, a svájci Lajos-arany ára 3440 frankról, 3250 frankra esett, míg az aranyfontot (Sovereign) 3960 frankkal jegyezték az előző 4210 frankkal szemben.

— Dr. Gajdos (Guttmann) fogorvosi rendelőjét Petach-Tikván, Rechov Berkovitz 4. II. em. (uj passage) megnyitotta.

— Németországot felvették a nemzetközi búzaegyezménybe. Londonból jelentik: A nemzetközi búzaegyezmény tanácsa elhatározta, hogy Németországot felveszi az egyezmény tagjai sorába. A vezetőség londoni üléséről kiadott közlemény azt is bejelenti, hogy Japán felvételi kérését további megfontolás tárgyává teszik.

— Goldschmidt Judith hangversenye. Kedden, március 21-én este fél 9 órakor tartja önálló hangversenyét Goldschmidt Judith zongoraművész a telavivi múzeum hangversenytermében. A műsoron Bach, Scarlatti, Mozart, Schumann, Salomon, Debussy, Ravel művei szerepelnek.

— A két kifogásolt angol diplomata elhagyta Magyarországot. Budapestről jelentik: Southey angol kereskedelmi attasé és Capron alezredes, helyettes angol katonai attasé csütörtökön elhagyta a magyar fővárost. Mint ismeretes, a két angol diplomata visszahívását a Vogler és Sanders-féle kémkedési perrel kapcsolatban kérte a magyar kormány.

— Arcgőzőlőgépet megvételre keresek. Weisz Alice, T.-A., Hajland 15.

— Anglia 750 ezer fontot irányzott elő az arab menekültek részére. Londonból jelentik: Csütörtökön tette közzé az angol kormány az 1950/51 évre szóló költségvetést. A kiadási tételek között szerepel 750 ezer font a palesztinai arab menekültek részére (a folyó költségvetési évben Anglia csak 100 ezer fontot adott erre a célra). Ezenkívül négy millió 512 ezer fontot irányoz elő az angol költségvetés Transzjordánia pénzügyi támogatására az eddigi 4 millió font helyett.

ALTMANN ANNA és LOWY LIPOT DEBRECEN MAKÓ

címek hiányában ezután hívják meg rokonaikat és ismerőseiket 1950 március 21-én, délután 6 órakor Jazur 424 szám alatt tartandó esküvőjükre.

Izraeli leveleket

használ fel cionistaellenes propagandára
a romániai zsidó kommunisták lapja

Az antiszemita üldözések 5000 áldozata részesül állami nyugdíjban

Bukarest (STA). — A CDE (Zsidó Demokratikus Tanács) hivatalos lapjának, az Unireanek legutóbbi számában vezércikk jelent meg Izraelről. A zsidó sajtónak — írja a lap — kötelessége nagy figyelmet és sok helyet szentelni azoknak a leveleknek, amelyek Izraelből érkeznek. Ezek a levelek azt bizonyítják, milyen rettenetesen súlyos a tömegek helyzete abban az országban, ahol D. Ben-Gurion vezetésével burzsoárreakciós-kerikális erők uralkodnak. Minden becsületes ember veszélyes ellességet kell, hogy lásson a zsidó nacionalista burzsoáziában, amely különféle hamis ígéretekkel igyekszik letériteni őket a helyes útról.

A lap megállapítja, hogy a CDE országos konferenciájának határozata szerint elszánt harcot kell folytatni a cionizmus ellen. A harc módzatait ki kell terjeszteni egyéni beszélgetésekre, utcai gyűlésekre rendezésre és mindenféle táborozásokra és előadásokra.

Bukarest (STA). — A napokban hivatalosan jelentették be, hogy a pogromok

Letartóztatták a német neofasiszta földalatti mozgalom vezérét

Egykori náci nyugdíjat kapnak, áldozataikat pedig elbocsátják az állami szolgálatból

München (STA). — A müncheni rendőrség szerdán letartóztatta Joachim Nehringet, a Katakomba-Scheinwerfer nevű neofasiszta földalatti mozgalom vezérét. A 47 éves Nehring, aki 1930 óta aktív tagja volt a hitleri pártnak, a vizsgálat során elmondta, hogy több ezer példányban kinyomtatta és a párt régi tagjai között kiosztotta a Scheinwerfer című illegális röplapot.

A letartóztatási parancsot Kamil Sachs, a bajorországi náciellenes minisztérium államtitkára írta alá. Az amerikai megszálló hatóságok súlyosan elítélik Nehring antiszemita működését, a német szociáldemokrata párt pedig követeli, hogy Nehringet állítsák bíróság elé, mert súlyos árulást követett el a nyugatnémetországi köztársaság ellen.

München (STA). — Dr. Filip Auerbach, a náci-rendszer áldozatainak kormánybiztos beadványt intézett a bonni parlamenthez, amelyben szövegesen, hogy a nyugatnémetországi kormány nyugdíjat folyósít egykori náci tisztviselőknek és a volt német hadsereg tagjainak, ugyanakkor elbocsátja az állami szolgálatból a náciizmus áldozatait. Véleménye szerint a kártérítési procedurát olyképpen kell megváltoztatni, hogy a náciizmus áldozatait minden vonalon előnyben részesüljenek. Dr. Auerbach kihangsúlyozta, hogy a zsidó hitközségek mindaddig vonakodni fognak Bonnba küldeni megbízottakat, amíg a kormányhivatalokban és a törvényhozó apparátusban fémjelzett náciak ülnek.

Izraeli polgár!

E jeveny viselője - turista Izraelben

Fogadd szívéliesen
országunk vendégét

A Kezessegi Tanács ülése

(1. old. cikkünk folytatása)

város lakosait ellássa. Kétségtelen, hogy Jeruzsálem nem bír létezni a zsidó állam nélkül.

Aba Even ezután részletesen ismertette azt a fejlesztési tervet, amit a kormány két évre kidolgozott és amit végre is fognak hajtani, amennyiben amun két különböző események és zavargások nem fogják megakadályozni. A 4000 esztendő város történetében ez az első eset, hogy vizellátása bőségesen biztosítva van. Egyidejűleg biztosították a város áramellátását is.

A társ, aki fizet

1947-ben — folytatta Aba Even — amikor az UNO a nemzetközi Jeruzsálem mellett döntött — feltételként követte ki, hogy a felosztott Palesztina két tervezett állama, a zsidó és az arab állam, gazdasági szövetségre lépjen. Már akkor világos volt, hogy ebben a gazdasági társulásban Izrael volna „az a társ, aki fizet”. Miután az UNO feladta a gazdasági szövetségi tervét, nem

marad más hátra, minthogy lemondjon a Jeruzsálem internacionalizálására vonatkozó tervéről is.

Irak delegátusa fenyegetőzik

Genf (AFP). — Fadhil Jamali iraki delegátus Aba Even egykori expezejával kapcsolatban kijelentette, hogy az abban felsorolt érveket már az UNO-közgyűlés előtt kifejtették és nem elégtelenek ki az.

Az iraki delegátus szerint Izrael támadó célokra akarja bekebelezni Jeruzsálemet.

„Ha ez a fokozódó agresszió folytatódik és az UNO belenyugszik ebbe a támadó politikába, Jeruzsálem pusztulának és a közelkeleti béke megzavarásának a szemtanúi leszünk a közeljövőben, sokkal hamarabb, mint ahogy hiszik.” — mondotta az iraki delegátus. Aba Even nyilatkozatát Jamali kihívásnak minősítette az UNO-val, az egész világ felhívásával és a muzulmán országokkal szemben.

A szíriai megfigyelő

hitlerizmussal vádolja Izraelt

Ahmed Snukneiry szíriai megfigyelő csatlakozott az iraki delegátus szavaihoz és rendkívül durva tamadast intézett Izrael és annak képviselője ellen. Azzal vádolta meg Aba Even-t, hogy hitlerista módszerekkel dolgozik és egyetért Jamalinak azzal a kijelentésével, hogy Izrael gazdasági élete militarista és hódító jellegű, mint ahogy az egész zsidó állam a náci-ideológiának örököse. A clonisták — mondotta — dolárokkal akarják uralmuk alá kényszeríteni Jeruzsálemet. Szerinte állításának legjobb bizonyítéka az, hogy Izrael titokban tartja katonai költségvetését, míg az arab államok nyilvánosságra hozták a magukét. „A náci ideológia, a melyről azt hittük, hogy meghalt, Izraelre szállt át örökségképpen.” — jelentette ki Ahmed Shukeiry.

Aba Even tiltakozik

Garreau „tárgyalóssága” ellen

Aba Even a legerélyesebben tiltakozott egyrészt a szíriai delegátus inzultusai ellen, másrészt pedig amiatt, hogy megengedték neki ezeket a sértegetéseket anélkül, hogy az elnök beavatkozott volna. Ily körülmények között nagyon kétséges, vajjon Izrael kormánya továbbra is felhatalmazza-e, hogy résztvegyen a vitában.

Garreau elnök azzal magyarázta meg magatartását, hogy a vita során az éles kifejezések túlgyakorlatok voltak és emiatt nem tudta az összes szónokokat félbeszakítani. Egyben pedig felhívta az izraeli delegátus ellenfeleit, hogy sokkal mérsékeltebb kifejezéseket használjanak.

Közérdeku közlemények

HONVÉDELMI TÖRVÉNY — ORVOSOK SOROZASA

Vasárnap, 1950 március 19-én sor alá kerülnek a következők:

1. Regisztrálás és egészségi állapot megállapítása céljából jelentkeznek mindazok a diplomás orvosok (férfiak), akik 1901 március 21. és 1920 szeptember 14. között születtek, a vezetéknevük váj, zájim, chet és tet betűvel kezdődik és az izraeli hadseregben nem teljesítettek szolgálatot.

Azok, akik alkalmasnak találtnak, póttartalékos szolgálatra jelentkeznek.

2. Póttartalékos szolgálatra jelentkeznek mindazok a diplomás orvosok (férfiak), akik 1920 szeptember 13. és 1930 december 31. között születtek, akiknek vezetékneve váj, zájim, chet és tet betűvel kezdődik és akik rendes katonai szolgálatra jelentkeztek, de a szolgálat alól nem egészségi okok miatt felmentettek. A sorozás helyei a következők:

1. Jaffa, Bét Chomszi, a Dázsáni kórházzal szemben;
2. Haifa, Múchállisz u. 32. sz. sorozási iroda
3. Jeruzsálem, Schneller-tábor.

A sorozás időpontja délelőtt 8-11 és délután 3-tól este 9-ig.

S. Maze, ezredes,
sorozási kormánybiztos.

Mindazok a sorozásra kötelezettek, akikre a fenti rendelet vonatkozik, jelentkezésük alkalmával hozzák magukkal:

1. Hivatalos személyazonossági igazolványukat;
2. két darab négyszer hat centiméter nagyságú fényképet.

S. Maze, ezredes.

— Élemezési hűvek, Tel-Aviv korzeteben megszűntették a szárnyashusosztást. Az újabb időpontról külön közlemények fogják értesíteni a fogyasztóközönseget. — A tel-avivi üzletekben szelvényköltséget is árulnak banánt Kilókénti ára 200 ml. — Fokhagymát osztanak Jeruzsálemben. A fejadag 40 gram (sin-zájim 25). Kilókénti ára 124 ml.

— A bjro szigorúbb törvényeket kíván a forgalmi kihágások ellen. A petach-tikvai járőrbiztos sulyos forgalmi kihágás miatt ötnapi elzárásra és 100 font pénzbüntetésre ítélte Simon Lévi soffort, Malchi főjárőrbjro az ítéletben megállapította, hogy véleménye szerint a büntetés tulenyhe és egyáltalán nem áll arányban a vétség súlyosságával. A bjro véleménye szerint az országgon olyan vad állapotok uralkodnak, hogy feltétlenül szigorúbb törvényeket kell hozni. Malch főjárőrsbjro a maga részéről a Kneszethez fog fordulni és több kiegészítést fog javasolni a jelenleg érvényben lévő törvényvel kapcsolatban.

— Dr. chleicher M. bór- és nemibetegségek, szekszuális zavarok specialista megnyitotta rendelőjét Haifán, Cfat utca 3 szám alatt, a Herzlia gyógyszer-tárral szemben.

— Ujra megindul a Szimpon-expressz Athénből jelentik: Májusban ismét forgalomba helyezik Páris és Athén között a Szimpon-Orient expresszt. A görög közlekedésügyi miniszter közlése szerint a békebeli nemzetközi vonatjárat megindítását a jugoszláv kormány nyál megköthött egyezmény teszi lehetővé.

— Arab átszivárgók jártak Petach Tikva és Rámát Gán közelében. Csütörtökre virradó újjal beszivárgó arabok hatoltak be a Petach Tikva mellett lévő Kfar Ganimba, valamint Kfar Azar községbe, Kfar Ganimból a beszivárgók két szamarat és egy levat hajtottak el. A nyomok Bét Nabálá irányába vezettek, onnan pedig arab területre. A Rámát Gán mellett Kfar Azar községben a beszivárgók feltörték Jechák Kohén istállóját. A gazda azonban figyelmes lett a zajra és alarmizozta az őrséget. Az araboknak sikerült elmenekülniük. Héber anfolym kezdők részére március 15-iki kezdettel esti tanítás. Jelentkezni naponta délután 6-9-ig Gross tanárnál, Haschachar iskolában, Haschachar u. 2. A résztvevők száma korlátozott.

— Elindult az amerikai burgonya Izrael felé. Newyorki jelentés szerint a Casus nevű görög hajó ötezer tonna burgonyával elindult Izraelbe. Egy Argobek nevű másik hajó, amely szintén burgonyával rakodott Izrael számára, szombaton fog elindulni. Ezek a szállítmányok az amerikai burgonya-feleslegekből származnak, amelyeket Izrael kormánya mássákként egyentes áron vásárolt meg.

Nyomtatott az Uj Kelet nyomdájában, Tel Aviv, Schlesinger u. 8. Tel.: 2-22